

Kā Padurē skolēniem tiek izvadātas siltas pusdienas – to Kurzemnieks brauca skatīties.

→ 7. lpp.

■ Kā strādā dažādu specialitāšu ārsti.

→ 3. lpp.

■ Ko darīt ārkārtējās situācijas laikā: vēro putnus, lasi e-grāmatas, ej pa dabas takām!

→ 13. lpp.

Lieldienu olas, zaķi un ziedi Cīrulītī.

→ 5. lpp.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Cena
1,20 eiro

Nr. 29
(11 560)

Ceturtdiena, 2020. gada 9. aprīlis

Ģimeniskas, gaišas un sirsnīgas Lieldienu ikvienam Kurzemnieka lasītājam!

Laikraksta redakcijas kolektīvs

Liela bija Lieladiena,
Mazas manas villainītes;
Pavadīju Lieludienu
Ar mazām villainēm.

/Latviešu tautas dziesma,
pierakstīta Valtaiķos/

Teoloģijas doktors
Ralfs Kokins:

„Naiva ir cerība, ka atgriezīsimies iepriekšējā situācijā. Pasaule jau sen nespēja nest mūsu tempu.”

→ 6. lpp.

Padomi: maskas, cimdi, roku kopšana.

→ 14. lpp.

- Vai atkal piromāns? Iesaistās policija. Snēpelnieki atbildi meklē pat pie pareģotāja.
- Kuldīgas attīstības aģentūra cer saņemt lielas Eiropas investīcijas.
- Ārkārtējo situāciju pagarina līdz 12. maijam.

→ 4. lpp.

Kā ģimeniski nosvinēt Lieldienu. → 8.–9. lpp.

Nākamais numurs iznāks OTRDIEN, 14. APRĪLĪ:

- Pirmoreiz virtuāli dievkalpojumi.
- Personība: Zita Serdante.
- Kā klājas ēdolniekiem.
- Ziņo no Norvēģijas un Lielbritānijas.
- Darbs Zoom vai citās saziņas vietnēs.
- Konkursi prāta asināšanai.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Tā nav
nejaušība

Daina Tafelberga

Klāt Kristus krustā sišanas un augšāmcēlšanās piemiņas svētki. Šogad Lieldienas būs tādas, kādas daudz piedzīvojis Latvijas tauta un arī pasaule tādā laikā, ko spējam atcerēties, nav vēl piedzīvojis. Ir mums bijis laiks, kad daļa baznīcu bija slēgtas, pussagrautas, tajās tika ierīkotas lauksaimniecības noliktavas vai koncertzāles, jo skaļi godināt Dieva dēlu Jēzu kārtīgam padomju pilsonim neklājās. Tas bija ideoloģijas režīms. Tad nāca Atmoda – dievnamus izmēza kā savulaik Hērakls Augeja stallus, atjaunoja pussabrukušos un cēla jaunus. Tajos dievlūdžēji atgriezās kuplā skaitā. Un ne tikai baznīcās vien, bet arī daudzviet citur skanēja: „Palīdzi, Dievs, visai latviešu tautai!”

„Tagad pasaule atkal samulsusi, jo dievnami slēgti un arī Lieldienu zaķi ap šūpolēm nelēkās.”

Nez kā gadījās, ka nepagāja nemaz tik ilgs laiks, ne tuvu tādā kā 2000 gadu senie notikumi, kad Kristus nāca glābt pasauli, un dievnami tukšojās. Pirms pārdesmit gadiem Lielās piektdienas Krusta ceļā pa Kuldīgas ielām gar lielākajām baznīcām, policijas apsargāti, virzījās daudz ļaužu, bet pērn – vairs tikai neliels bariņš cauri parkiem, lai netraucē intensī-

vo ikdienu. Mācītāju runās arvien vairāk ieskanējās norādes uz pasaules sekulārismu (laicīgumu, uzskatiem, kas brīvi no Dieva), jo vienos no lielākajiem kristiešu svētkiem tā izvēlējusies godināt kaut kādus zaķus, kas dēj olas.

Tagad pasaule atkal samulsusi, jo dievnami slēgti un arī Lieldienu zaķi ap šūpolēm nelēkās. Jautāju vairākiem mācītājiem, vai tā ir tikai sakrītība, ka Ciešanu laiku un Kluso nedēļu pirms Kristus augšāmcēlšanās piespiedu kārtā izdzīvojam tik klusi. Atbilde: Dievam nejaušību nav. Tikai mēs nezinām Viņa plānu. Bet neziņa mulsina. Teoloģijas doktors un mācītājs Ralfs Kokins (lasiet 6. lpp.) aicina būt sapratīgiem un pazemīgiem, domāt, ticēt, mīlēt, palīdzēt, un viņš jautā: „Nu un tad, ja kādu laiku netiksim baznīcā un svēto vakarēdienu nesauņemsim uzreiz, kā iegribas?” Un nez vai nu odi mūs vasarā noēdīs, ja svētdien nevarēsīm priecīgi izšūpoties.

Varbūt šis laiks dots tam, lai paklausītu Mateja evaņģēlijā teiktajam: „Bet, kad tu Dievu lūdz, tad ej savā kambarī, aizslēdz savas durvis un pielūdz Tēvu slepenībā; un tavs Tēvs, kas redz slepenībā, atmaksās to tev.” Un sapratīsim arī fascinējošos (vismaz man tā šķiet) Jēzus vārdus, kurus pierakstījis Svētais Jānis: „Savu mieru es jums dodu; ne kā pasaule dod, Es jums dodu, lai jūsu sirdis neuztraucas un neizbīstas.”

Daina Tafelberga

ČETRI PAR VIENU

Vai lauksaimniecībā trūkst darbinieku?

MINISTRIJA AICINA

1. Dagnija Muceniece, Zemkopības ministrijas preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja:

– Ārkārtējā situācijā, kad daļa cilvēku uz laiku ir zaudējusi darbu, ministrija aicina to meklēt lauku saimniecībās un uzņēmumos. Daļa lauksaimnieku izjūt strādnieku trūkumu un piedāvā gan pastāvīgu, gan sezonas darbu dažādās nozarēs. Zemkopības ministrs Kaspars Gerhards uzsvēris, ka tā ir iespēja ne vien rast pagaidu darbu nozarē, kas nodrošina ar pārtiku, bet ar to arī saistīt savas turpmākās gaitas, ražot iecienītus produktus, radīt jaunus

pārtikas preces.

Darba meklētāji saimniecībās var pieteikties attālināti Nodarbinātības valsts aģentūras portālā. Lauksaimniecībā reģistrēts ap 700 brīvo darba vietu. Tāpat darba devēji aicināti tur pieteikt vakances savās saimniecībās vai uzņēmumos. Dārzkopībā un augļkopībā darbinieki ir ļoti gaidīti jau tagad – sezonas sākumā, kā arī ražas novākšanā vasarā un rudenī. Darbaroku trūkuma dēļ nereti daļa no izaudzētā paliek uz lauka nenovākta. Šogad lauku darbu sezonā darbu varētu piedāvāt pat 2000 strādājošajiem.

NEVAR PROGNOZĒT

2. Brigita Romanovska, Nodarbinātības valsts aģentūras Kuldīgas filiāles nodarbinātības organizatore:

– Pagaidām nav informācijas, ka darbaspēka pieprasījums lauksaimniecībā būtu mūsu novados. Varbūt drīzumā tādu saņemsim, taču prognozēt nav iespējams. Nav zināms, kas notiks visā Latvijā. Šobrīd mums ir diezgan maz vakanču. Situācija ir mainīga, un tikai pats darba devējs rēķina, ko var atļauties. Lauksaimniecībai nevajadzētu apstāties, jo pārtika cilvēkiem būs vajadzīga arī turpmāk.

Taču jāņem vērā, kādi nodokļi jāmaksā, kādas kredīta vai citas saistības jāpilda. Aģentūra nevar prognozēt strauju vakanču parādīšanos kādā jomā, taču pieredze rāda, ka lauksaimniecībā ļoti liela pieprasījuma līdz šim nav bijis. Vairāk ir bijis celtniecībā, kokapstrādē un tamlīdzīgās nozarēs, bet ne darbos uz lauka. Arī pavasaris nav tāds laiks, kad pieprasījums pēc darbaspēka palielinās. Iespējams, ka laukos strādniekus meklē citur, nevis mūsu vakanču portālā.

ZEMNIEKI NEGLĀBS

3. Daiga Mellere, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas biroja vadītāja:

– Šī informācija nāk no lauksaimnieku organizācijām, kurās ir lielas zemnieku saimniecības un uzņēmumi. Rīgas pusē dārzkopjiem darbiniekus varbūt vajadzēs. Novados tāda izteikta strādnieku trūkuma nav. Nedomāju, ka zemnieki atrisinās pieaugošā bezdarba problēmu. Sezonā pieprasījums var palielināties, bet tikai tādos nelielos pagaidu darbos kā akmeņu lasīšana, ravēšana, ražas novākšana. Mums nav ziņu, ka kādam ļoti vajadzētu strādniekus, jo sezona vēl nav sākusies. Tajā pašā laikā jāatzīst, ka ir tādas vietas, kurās atrast darbinieku nav nemaz tik

viegli, piemēram, fermā pie lopiem vai darbā ar tehniku, kur vajadzīga zināšanas, iemaņas un jābūt atbildīgam.

Mūspusē situācija ir atšķirīga: ir tādi saimnieki, kuri par labu strādnieku trūkumu nesūdzas, un arī tādi, kuri strādājošos ilgi nevar noturēt. Tas atkarīgs no dažādiem apstākļiem. Jāņem vērā, ka tas ir darbs laukos, nevis pilsētā. Jānodrošina vai nu dzīvošana saimniecībā, vai transports.

Krīze un ierobežojumi Covid-19 dēļ to vēl vairāk apgrūtina. Iepriekš zemnieki no tuvējiem pagastiem uz pilsētu pēc strādniekiem brauca ar nelielu *busiņu*. Nezinu, kā tas būtu iespējams tagad.

PAPLAŠINĀTIES NEDOMĀ

4. Anda Upleja, Ēdoles un Īvandes pagasta pārvaldes vadītāja:

– Uz mūsu saimniecībām jau tagad brauc cilvēki no citurienes, un nedomāju, ka krīzes situācijā tas varētu palielināties. Mums nav tādu lielu saimniecību, un neprognozējam apstākļos arī zemnieki nedomā paplašināties. Varbūt kādā vietā bez darba palikušais varētu

nodarbošanos atrast, bet ne desmit vai vairāk. Taču šaubos, vai pilsētnieks, kurš strādājis, piemēram, kafējnīcā vai viesu namā, gribēs braukt ravēt laukus. Vēl mums ir daudz tādu, kuri atgriezušies no ārzemēm, – arī viņi meklēs darbu.

Daina Tafelberga

MANUPRĀT

Prasmīgāk izmantojam digitālos rīkus

Kāds gudrais ir teicis: „Ja gribi pārspēt pats savu peldētprasmi un nokļūt no vienas salas līdz otrai, sadedzini laivu! Ja atstāsi to sev līdzās kā rezerves variantu, tad, visticamāk, salu peldus nerasnēsi.” Piekritu! Kad nav atkāpšanās ceļa vai arī cilvēks savu prātu no tā atbrīvo un varbūtību padoties nepieļauj, tad paveic daudz vairāk. Tas ir pārsteidzoši, ko mēs kā sabiedrība spējam šīs pandēmijas laikā! Esam izgrūsti no komforta zonas un, lai dzīve turpinātos, atrodam milzum daudz kolosālu rīcības veidu, kas pašiem ērtāki, ekonomiski izdevīgāki un arī dabai saudzīgāki. Gan tie, kuriem patīk, gan tie, kuri ar tehnoloģijām ir uz tu, – visi ātrāk

vai lēnāk apgūst to iespējas. Attālināti notiek sēdes, darba sapulces, mācības. Skolotāji lieto rīkus, kādus patīk izmantot skolēniem. Uzņēmēji meklē un atrod mūsdienīgākus mārketinga paņēmienus.

Protams, bez tiešas saziņas pasaule nebūtu laba. Es ar nepacietību gaidu mirkli, kad atsāksies ierastais ritms bez Covid-19 draudiem. Bet jāatzīst, ka bez visām briesmām jaunais vīruss nesis arī uzdevumu savā dzīvē ko pārdomāt un pārkārtot. Un iemācījis izmantot tādas tehnoloģijas, kas atvieglās dzīvi arī pēc pandēmijas.

Jolanta Hercenberga

FOTOKOMENTĀRS

Dabā pavasaris nav atcelts, un valdības noteiktie ierobežojumi arī tiek ievēroti.
Lāsma Reimanes teksts un foto

Kurzemnieks

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.
Žurnālisti: Daina Tafelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;
Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;
Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;
Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;

Lāsma Reimane – 63350568, reimane.lasma@gmail.com;

Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv.

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. nr. 1400.

Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta.

Iespiests SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusalā” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 3041.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Laiks iespaidos rezultātu

Ieva Birbele, biedrības *Darīsim paš!* koordinatore:

– Biedrībai ir aktīvs laiks, jo beigusies projektu iesniegšanas kārtā – esam saņēmuši 18 uzņēmējdarbības projektus, notiek izvērtēšana. Prieks, ka lielākā daļa kļūst pārdomātāki, dzīvotspējīgi, iesniedzējiem ir skaidra biznesa ideja un tai tiek meklēts Eiropas finansējums. Liels nopelns tajā ir arī mūsu sadarbības partneriem un draugiem Kuldīgas biznesa inkubatorā, ar kuriem kopā strādājam, lai meklētu un aktivizētu jaunus un drosmīgos uzņēmējus.

Jau iesniedzot projektu, pretendētājam jāspēj solīt veiksmīgu uzņēmējdarbību piecus gadus, apsolot gūt ienākumus un nestrādāt ar zaudējumiem. Saprotam, ka laiks, kurā pašreiz dzīvojam, visticamāk, solītos rezultātus iespaidos, tomēr ceram, ka būs radoši, darbīgi un aktīvi, lai ekonomika atgūtos pēc iespējas ātrāk. Šajā plānošanas periodā uzsvars likts uz dažādu inovāciju ieviešanu un darba vietu radīšanu laukos, un programmā LEADER projektu var iesniegt mazais uzņēmējs (apgrozījums līdz 70 000 eiro) vai fiziska persona, kas vēlas dibināt SIA.

Līdz šim brīdim programmā LEADER mūsu teritorijā (Alsungas, Skrundas un Kuldīgas novadā) ieviesti 44 uzņēmējdarbības un 45 sabiedriskā labuma projekti, apgūtais Eiropas finansējums ir divi miljoni

230 199,74 eiro. Par LEADER finansējumu radīti jauni biznesa projekti un attīstīti pašreizējie dažādās ar lauksaimniecību nesaistītās nozarēs, kā arī, dažādojot sabiedriskās aktivitātes, iegādāti tautas tērpi, iekārtoti rotaļu laukumi, labiekārtota teritorija pakalpojumu pieejamībai un dažādu fizisko aktivitāšu radīšanai un papildināšanai.

Līdz 16. aprīlim turpinās sabiedriskā labuma projektu iesniegšana ar mērķi dažādot iedzīvotājiem pieejamās sabiedriskās aktivitātes. Jūtams, ka projektu iesniedzēji ievēro prasību palikt mājās un izmanto šo iespēju tam, lai projektu rakstīšanu neatliktu uz pēdējo brīdi. Šī ir pēdējā sabiedriskā labuma projektu kārtā, un šajā plānošanas periodā finansējums tai vairs nebūs pieejams.

Vienlaikus kopā ar biedrību *Latvijas Lauku forums*, kuras padomē esmu ievēlēta, strādājam pie jaunā plānošanas perioda – plānojam iespējamās aktivitātes, finansējuma sadalījumu, nosacījumus pretendentiem utt. Prieks, ka Latvijas vietējo rīcības grupu darbs ir novērtēts un esam saņēmuši apstiprinājumu, ka jaunajā plānošanas periodā LEADER aktivitātēm būs finansējums no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai.

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Bībelē ir kādi 130 zinātniski fakti, kas tā laika pasaulē bija pilnīgs nonsenss. Ka Zeme ir apaļa un nekur nebalstās. Ka slimības ir lipīgas, tāpēc jāievēro higiēna. Ka gaisma tiek radīta pirms Saules un citiem debesu spīdekļiem. Ka ētiskie Dieva likumi ir tikpat būtiski dzīvībai kā fizikas likumi. Ka pasaules pamatā nav mīti, bet gan matemātika. Bībele ir visas mūsu civilizācijas pamatkods,” saka teoloģijas doktors Ralfs Kokins.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā jaunais koronavīruss ietekmē jūsu darbu?

Dana Voitko, Kuldīgas slimnīcas rehabilitācijas nodaļas vecākā fizioterapeite:

– Slikti, jo nedrīkstam piedāvāt to, ko varam. Masieri ir dīkstāvē, strādāt nevar arī citi speciālisti, piemēram, pēdu ārsti un citi. Bet visi pārējie kaut kā mēģina noteikumus ievērot. Jā, fizioterapeiti var strādāt attālināti un konsultatīvi, bet ar visiem pacientiem to nevar. Ir mums fizioterapeite, kas to sāk praktizēt, bet, ja nevar likt pacientam rokas klāt, tā vairāk iznāk kā veselības vingrošana. Es no šīs nedēļas esmu aizgājusi atvaļinājumā ar domu, ka vismaz kādam būs vairāk darba, lai varētu nodrošināt arī algu.

Mēs strādājam pašvaldības kapitālsabiedrībā. Cik saprotu, mūsu valstī tā lieta, lai arī šādu uzņēmumu darbiniekiem pienāktos dīkstāves pabalsts, nav sakārtota. Visi domā, ka slimnīcās personāls ir ļoti pārstrādājies. Mēs esam funkcionālie speciālisti, kuri ārstē bez zālēm, tādēļ, ja arī būs vajadzība, nav ne jausmas, kur mūs var iesaistīt darbā ar infekcioziem pacientiem.

Mūsu pacienti daudzi atsaka bailēs no vīrusa. Arī tie, kuriem patiesi fizioterapiju vajag tūlīt. Pēc tam būs vajadzīgs divreiz ilgāks laiks, lai viņus iekustinātu, ja tas pēc mēnešiem vispār būs iespējams. Pacientiem, kuri nāk, uzreiz tiek uzdoti jautājumi, mēģinot atsijāt riskantos. Bet, piemēram, es atteicu vingrošanu tālbraucēja šoferai sievietei, tikai pēc tam apskatoties, ka pēc likuma viņa drīkstēja nākt. Tomēr infekcijas slimība nav joks – pašiem jābūt reāli domājošiem.

Ilze Ābele, ausu, kakla, deguna ārste:

– Kamēr pie mums nav ļoti daudz saslimušo, strādāju tikai pēc pieraksta, stīgi ievērojot to, lai cilvēki nesēdētu uzgaidāmajā telpā, pieņemtu akūti saslimušos un konsultēju pa telefonu. Distanci varu ievērot rokas attālumā. Cik man ir, tik lietoju aizdotās maskas un ceru, ka šonedēļ atvedīs vēl. Ir cimdī, dezinfekcijas līdzeklis. Nopirku arī ultravioleto lampu, lai dezinficētu kabinetu. Būvmateriālu veikalā nopirku krāsotāju kombinezonus. Ja vajadzēs, ietērpsos kā marsietis.

Cilvēki ir ļoti saprātīgi. Kas var savu nākšanu atlikt, tie nenāk. Bet notiek viss ļoti mierīgi. Protams, mana iztikšana atkarīga no pacientiem. Esmu pašnodarbinātā, un man ir līgumattiecības ar valsti. Domāju, ka līdz tādām mazām gariņām kā es nekādi dīkstāves pabalsti nenonāks. Tagad ir ieviests tas, ka slimokasei drīkst rakstīt talonus arī par telefoniskām konsultācijām. Pagaidām maizei pietiks, un ceru, ka varēšu samaksāt arī īres un citas izmaksas.

Līga Valģe, bērnu neiroloģe, SIA *Līgas Valģes ārsta prakse* vadītāja:

– Protams, dzīve ir apstājusies. Kādreiz domāju: „Kaut man būtu vairāk brīvā laika!” Tagad tas ir parādījies. Es nodarbojos arī ar akupunktūru, bet šīs terapijas sesijas esmu pārtraukusi, jo visiem jābūt uzmanīgiem. Savukārt bērnu neiroloģijā palēnām sāku strādāt attālināti: ko var, to konsultēju pa telefonu. Bet pauze ir pamatīga. Kaut gan, klausoties, kas notiek, ļoti ceru, ka drīz varēsim atsākt bērniņus konsultēt klātienē. Rindas jau tā bija pamatīgas – pieraksts vismaz mēnesi uz priekšu. Daļai konsultācijas vēl aizvien ir nepieciešamas klātienē, īpaši pirmajā reizē mazais pacients ir jāredz. Ja esam godīgi, paši veseli un vecāki nemānās un uzmanās, ceru, ka pēc Liendienām varēsim lēnām atsākt. Man ir līgums ar valsti, samaksu saņemam pēc nodotajiem taloniem par konsultēto pacientu skaitu. Tagad tiek maksāts arī par telefona konsultācijām, taču šī summa ir uz pusi mazāka. Bet vismaz ir. Tajā ziņā esmu pilna optimisma.

Manā doktorātā katrs atbildīgs par savu ārsta praksi, bet vienalga esam kopā. Viss ir sakārtots, ģimenes ārsti arī strādā. Ne vairs tik blīvi, bet, cik saprotu, kolēģi arī attālināti var diezgan daudz izdarīt. Turpinās bērnu potēšana. Dezinfekcijas līdzekļi sagādāti. Mūsu administratore ir ļoti aktīva – visur bija iestājusies rindā, lai sagādātu. Individuālās aizsardzības līdzekļu gan trūkst. Par tiem ir arī diezgan lieli izdevumi. Bet... Dzīvosim – redzēsim.

Daina Ābele, audiologopēde, privātprakses vadītāja Saldū:

– Pirms vīrusa darba bija ļoti daudz: lekcijas, ko vakaros lasīju vecākiem skolās, pacienti gan Kuldīgā, gan Saldū, kur ir mana privātprakse. Gada sākumā no pieņemšanas Kuldīgā atteicos, bet jums vietā ir jauna audiologopēde, pirmo gadu pēc augstskolas. Bijušie pacienti gan uzmeklē mani arī Saldū. Tagad ir atlikti visi, ko varējām atlikt. Ar tiem, kas pēc operācijām, sazināties ar videozvaniem. Atliktie pacienti pamatā bija bērni. Daļa vecāku vizītes atteica paši, ar pārējiem vienojāmies, ka līdz 14. aprīlim nestrādāsim. Pēc tam kaut kādā vīzē pieņemšanu tomēr vajadzētu atsākt, jo ir arī tādi vecāki, kas zvana un interesējas, nesaprot, kādēļ pret parakstu bērnu uz bērnudārzu drīkst vest, bet pie manis nedrīkst. Ja jau pacienti ir veseli, ievēro visus noteikumus, kāpēc lai es ar viņiem nestrādātu? Mana alga ir tieši atkarīga no pacientu skaita, bet kompensācijas saņemt nevaru, jo skolā ar valsts algu ir necīga stundu likme. Saviem skolēniem sūtu uzdevumus ar skolotāju palīdzību. Ritms līdz šim tomēr bija pārāk saspringts, tāpēc šo mēnesi uztveru kā atvaļinājumu.

Inguna Spuleniece

APTAUJA

Vietnē www.kurzemnieks.lv (No 16. marta līdz 3. aprīlim)

Valstī izsludinātā ārkārtējā situācija saslimšanas Covid-19 dēļ:

mani satrauc	78
uztveru mierīgi	49
stiprinu imunitāti	16
rada manī sašutumu to dēļ, kuri noteikumus neievēro	168
rada bažas par skolēnu sekmēm	8
rada problēmas ģimenē	5
rada problēmas darbā	8
rada problēmas manam biznesam	20

PĒC PUBLICĒTĀ

Cepešpannas ir

Izlasījis *Kurzemniekā*, ka kāda sieviete Kuldīgā meklē gāzes plītij *Vega* piemērotas cepešpannas, redakciju sazvanija **Ilgoņa kungs**.

Viņam mājās esot divas liekas pannas, ko labprāt kundzei nogādātu. Ilgonis dzīvo Annas ielā. Sažvanoties ar viņu pa tālr. 26788903, var vienoties, kā pannas nodot, ievērojot visus piesardzības noteikumus.

Inguna Spuleniece

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* pa tālr. 63350568, e-pasts: redakcija@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

Saslimušo skaits turpina augt

Valdība otrdien nolēma ārkārtējo situāciju pagarināt līdz 12. maijam, ierobežojumus saglabājot. Epidemiologi atgādina, ka draudi sabiedrības veselībai nav zuduši. Kā vēsta Slimību profilakses un kontroles centrs, ar Covid-19 inficēto skaits diennaktī atkal audzis par 29 cilvēkiem, bijis 1461 izmeklējums. Latvijā kopā pārbaudīti 24 036 cilvēki, saslimšana apstiprināta 577. Lai infekcijas izplatību ierobežotu un risku mazinātu, no 8. aprīļa arī ģimenes ārsti drīkst pacientus pēc konkrētiem kritērijiem nosūtīt uz Covid-19 analizēm, par kurām maksā valsts.

Kā ēdinās skolēnus Skrundas novadā

Skrundas novadā, sākot ar 14. aprīli, par valsts finansējumu būs pārtikas pakas visiem 1.–4. klases skolēniem no maznodrošināto, trūcīgo un daudz bērnu ģimenēm, kā arī pašvaldības nauda atvēlētā pārtikas kuponiem pārējiem skolēniem.

Par to deputāti vienbalsīgi nolēma otrdien sasauktajā ārkārtas sēdē, kas Skrundā pirmoreiz notika kā videokonference. Kā norāda izglītības nodaļas vadītāja Inga Flugrāte, no valsts mērķdotācijas par aprīli ēdināšana tiks 60 novadā deklarētajiem sākumskolēniem (arī tiem, kuri mācās citās skolās). Ja šī nauda netiks izmantota pilnībā, pārtikas pakas saņems arī 5.–9. klases skolēni.

Procesu koordinēs sociālais dienests, ar katru ģimeni sazinoties par ērtaکو piegādi. Pakas gatavas vietējais uzņēmums *Cepļiņi*, kas jau iepriekš skolēnus ēdināja. Vecākiem saņemšana būs jāapliecina ar parakstu. *Cepļiņu* vadītāja Gunta Stepanova stāsta, ka maznodrošināto, trūcīgo un daudz bērnu ģimeņu bērniem būs sausa pārtika, jo silto ēdienu regulāri izvadāt pa visu novadu

nav iespējams.

Savukārt pašvaldības atbalsts paredzēts piecgađigo un sešgađigo obligāto mācību programmu bērniem un skolēniem no 1. līdz 12. klasei, kuri apmeklē novada izglītības iestādes. Kopumā tie ir 463 bērni. Izvērtējot dažādu variantus, dome izvēlējusies kuponu pārtikas iegādei vairākās tirdzniecības un ēdināšanas vietās Skrundā, Jaunmuižā, Nīkracē un Rudbāržos. Uzņēmumu saraksts būs publicēts pašvaldības mājaslapā, kā arī izsūtīts vecākiem e-klasē. Iegādāties drīkstēs tikai pārtiku, tostarp silto ēdienu vai nu *Cepļiņos*, vai citā uzņēmumā. Kuponus varēs saņemt mācību iestādēs pret parakstu un izvēlēties, kur iepirkties. Summa tiks aprēķināta pēc darbdien skaita mēnesī, par vienu dienu paredzot eiro.

Citu jaunumu Skrundas novadā nav, iestādes bez starpgadījumiem turpina strādāt, kā noteikts ārkārtējā situācijā, informē domes priekšsēde Loreta Robežniece. Tiek gatavoti vairāki projekti, tostarp iepirkums Ventas pastaigu takas paplašināšanai.

Daina Tāfelberga

Cer uz lieliem ieguldījumiem

Kuldīgas attīstības aģentūra gatavo pieteikumu, lai saņemtu lielas investīcijas no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF).

Domes ārkārtas sēdē aģentūras vadītāja Dace Šēle deputātiem pastāstīja par iespēju iegūt finansējumu divās programmās. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā (VARAM) konkursam tiks iesniegts projekts par ražošanas un biroju ēkas celtniecību Dārzniecības ielā 7a, kā arī administratīvās ēkas *Atvasītes* pārbūvi Rumbas pagasta Mežvaldē.

Domes priekšsēde Inga Bērziņa skaidroja, ka pirms lēmuma celt 3000 kvadrātmetru angāru, ko paredzēts konkursā kārtībā iznomāt tiem uzņēmējiem, kuri vēlētos Kuldīgā ienākt, bijušas diskusijas ar vietējiem. Izsverot visus *par* un *pret*, izlemts, ka pašvaldība to darīs, tomēr uzmanoties, lai neradītu konkurenci tiem, kuri piedāvā telpas nomai. Diemžēl visas neatbilstot jaunākajām prasībām, tādējādi uzņēmējus Kuldīgai tās nepiesaista.

D.Šēle pastāstīja, ka objekts palīdzēs vēl vairāk attīstīt ražošanas teritoriju starp Dārzniecības un Meistaru ielu. Tajā varētu radīt vismaz 35 darba vietas, bet uzņēmēju ieguldījumi varētu būt pāri miljonam eiro.

PLĀNOTĀS IZMAKSAS

- Ražošanas un biroju ēkas celtniecība Dārzniecības ielā – 1,5 milj. eiro: ERAF finansējums – 1 273 000, pašvaldības – 159 605, valsts – 67 394 eiro.
- Administratīvās ēkas *Atvasītes* pārbūve Mežvaldē – 300 000 eiro: ERAF finansējums – 235 000, pašvaldības – 52 558, valsts – 12 441 eiro.

Atvasītes iecerēts siltināt sienas, cokolu un jumta pārsegumu, ierīkot siltummezglu un ventilāciju, uzlikt saules paneļus. Tas samazinās pašvaldības izdevumus par siltumapgādi.

I.Bērziņa uzsvēra, ka abās programmās pieciem sešiem miljoniem eiro varēja pieteikties 21 pašvaldība. Pērnajā decembrī VARAM izstrādājusi kritērijus. Kuldīgas novada projekti tos izturējuši un pašvaldību konkursā ieguvuši tiesības pretendēt uz ERAF un valsts atbalstu.

Deputāti lēma aktualizēt investīciju plānu, jo, kā uzsvēra D.Šēle, Ministru kabineta noteikumi nosaka: pirms projektu iesniegšanas Centrālajā finanšu un līgumu aģentūrā idejas jāaskaņo VARAM reģionālās attīstības koordinācijas padomē.

Inguna Spuleniece

Cilvēku drošība – pirmajā vietā

Tā, atbildot uz jautājumu par ārkārtējās situācijas pagarināšanu līdz 12. maijam, uzsvēra Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa.

„Vai budžets izturēs vēl mēnesi? Ļoti paļaujos, ka valdība par to domā. Protams, nebūs vienkārši. Dažām nozarēm būs ļoti grūti. To redzam arī Kuldīgā – veikali, restorāni veras ciet. Lēmumu par pagarinājumu noteikti nebija viegli pieņemt,” uzskata I.Bērziņa. „Bet dažās valstīs, kur ierobežojumus atcēla par ātru, slimības vilnis draud atgriezties, piemēram, Japānā.”

Par jaunākajiem domes lēmumiem jautāta, priekšsēde pievēr-

sās skolēnu brīvpusdienām: „Likumā par ārkārtējo situāciju noteikts, ka valsts līdzfinansējums izmantojams tam, lai atbalstītu daudz bērnu, maznodrošinātās un trūcīgās ģimenes, kurās ir skolēni no 1. līdz 9. klasei. Mēs ar siltām pusdienām jau nodrošinām bērnus no piecgađigajiem līdz 12. klasei. Pēc Lieldienām pusdienas tiks visiem šajās ģimenēs – arī tehnikuma audzēkņiem un divus līdz četrus gadus vecajiem bērniņiem. Informāciju apkopo sociālais dienests. Pašlaik varam 880 bērniem. Daudz vairāk porciju izvārit vienā virtuvē nevaram. Epidemioloģiskais risks ir diezgan liels, darbinot jau

vienu virtuvi. Atverot vēl kādu, tas pieaug.

Domāsim, kā atbalstīt arī pārējos, kam tas nepieciešams. Tāpēc aicinām pieteikties tās ģimenes, kurās ir viens vai divi bērni, bet kurās par viņiem rūpējas viens apgādnieks vai vecāki strādā maiņu darbā, piemēram, slimnīcā, kur dežūra ir 24 stundas. Šīs ģimenes aicinām rakstīt iesniegumu e-pastā: brivpusdienas@kuldiga.lv. Iespēju robežās pusdienu saņēmēju sarakstu papildināsim. Vēl aicinu cilvēkus būt solidāriem – ja pašiem ģimenē situācija nav tik grūta, saprast un atbalstīt citus.”

Inguna Spuleniece

Vai Snēpelē uzdarbojas piromāns?

Aizvadītajā otrdienā ap pieciem no rīta Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests saņēma izsaukumu uz Snēpeles pagastu, kur dega divas automašīnas. Ir pamatotas aizdomas, ka uzdarbojas piromāns.

Par šādām aizdomām *Kurzemniekam* sacīja nodegušo spēkratu īpašnieks Mārtiņš Vilmanis un pamatoja ar to, ka abas automašīnas dažādās vietās sakušas degt vienlaikus. „Mūs pamodināja suns, kas atradās mājā. Kad izgāju laukā, redzēju, ka vienai mašīnai dega aizmugure, otrai – motortelpa. Tās stāvēja blakus, bet degošās vietas atradās pretējās pusēs.” Aizdomīgi licies arī tas, ka degusi zeme pie mašīnām, it kā tā būtu nolieta ar degvielu.

Mārtiņš saka: pagastā esot puisis, kuram ir nosliece uz piromāniju, un aizdomas krīt uz viņu.

Snēpeles pagasta pārvaldes vadītāja Aiga Bulava apstiprināja, ka šāds cilvēks tur dzīvo. Esot jau pierādītas divas epizodes, kad puisis alkohola reibumā kaimiņam ļaunprātīgi nodedzinājis divas ēkas un tajā atzinies. Viņa atklāj, ka pēc pēdējās auto degšanas puisis aizturējusi Valsts policija. Kuldīgas iecirkņa priekšnieks Normunds Aleckis *Kurzemniekam* apstiprina, ka lietvedība ierosināta, bet izmeklēšanas interesēs plašāk nekomentē.

A.Bulava stāsta, ka pagastā valdot satraukums un bailes par īpašumiem. Kāds iedzīvotājs,

kurš vēlējas palikt anonīms, ir sazinājies ar gaišreģi. Tas pastāstījis, ka Snēpeles puisis esot vainīgs ēku dedzināšanā, taču automašīnas neesot svilinājis, lai gan rokkraksts līdzīgs. Šoreiz pie vainas esot divi citi cilvēki, arī ar noslieci uz piromāniju, bet tie esot saistīti ar iepriekšējām dedzināšanām Kuldīgas novadā. Abi aptuveni 25 gadus veci, braucot ar vecu auto, un esot gaidāmi jauni līdzīgi notikumi. Par to viņš esot informējis Valsts policiju.

Snēpelnieki gatavojoties pašī izvietot videonovērošanas kameras, tiekot domāts organizēt patruļu, lai savus īpašumus sargātu.

Alberts Dinters

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

Neievēro distanci, neatlaidīgi sludina

3. aprīlis sākas ar ziņojumiem par aizlūzušiem kokiem; ziņas nododam *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem*. Apskatām māju, kuras gaitenī iemitinājies cilvēks bez noteiktas dzīvesvietas. Tiek piedāvāta *Zilā krusta* patversme Kabilē, bet tur viņu neņem pretī, kamēr nav analīžu par iespējamu saslimšanu ar Covid-19. Visu nokārtojām, bet, kad jābrauc uz analīzēm, cilvēks pačībējis. Apjukušam sirmgalvim, kurš atbraucis pirkt zāles un apmaldījies, palīdzam ij ar zāļu iegādi, ij nonākšanu mājās. Tad signāls, ka pa parku rāpo vīrietis. Tas pats, kurš pamuka no analīzēm. Šoreiz viņš nogādāts mūsu izolatorā. Dienas vidū braucam uz Rendas Ozoliem – kāds mežā izmetis atkritumus ar daudziem dokumentiem. Nofotografējam un sākam lietvedību – jau ir aizdomas, no kurienes tie cēlušies. Jānotur audzinošas pārrunas ar kādu autoskolu Kuldīgā, kas rīkojot apmācāmo braucienus uz Talsiem. Tās pārstāvim

izskaidrojam distancēšanos. Zvana no autoostas, ka cilvēks bez noteiktas dzīvesvietas tur sarunājas ar sevi. Mūsu darbinieki viņu no telpām izved, lai diskusiju turpina svaigā gaisā. Signāls: 1905. gada parka dīķī ielieta kāda ķīmiska viela. Paziņots atbildīgajiem dienestiem, viss satīrīts.

4. aprīlī pienāk ziņas par vīrietī, kuram ir psihiski traucējumi. Iesakām zvanīt Valsts policijai. Tad braucam pie jauniešiem, kuri necenzēti lamā garāmgājējus. Viņi jau ir mūsu redzeslokā. Šī ir vienīgā diena, ka mūsu ekipāža kādam autovadītājam izraksta soda kvīti par stāvēšanas noteikumu pārkāpumu.

5. aprīlis. Divos naktī nākas iejaukties ģimenes strīdā, nomierināt iekarsušos strīdmaņus. Dienas vidū uzsaukums uz Mucenieku ielu, kur daudzstāvu namu pagalmā uzradies jau zināmais svētvārdu sludinātājs, tikai šoreiz bruņojies ar mikrofonu un skaļruņiem. Atkal izskaidrots,

Mūsu ekipāžas 22 reizes braukušas uz parkiem un pagalmiem, kur pulcējas jaunieši un bērni, jo tas ir pretrunā ar ierobežojumiem. Tādēļ tos, kuri šo skaitli redz, policija aicina ar atvasēm pārrunāt ārkārtējās situācijas ierobežojumu jēgu un atcerēties par administratīvo atbildību vecākiem.

ka tā nesaskaņoti rīkoties nedrīkst. Mūsu redzeslokā atkal nonāk cilvēks, kurš aizrāvēis ar ugunsdziras lietošanu un ilgi nebija manīts. Viņu nedēļas laikā sastopam vairākas reizes.

6. aprīlis. Sastopamies ar pazīstamu pārkāpēju, kurš nav spējīgs parūpēties, lai viņa agresīvais suns netiktu laukā no sētas un neapdraudētu garāmgājējus. Viņam tiks soda kvīts.

7. aprīlis sākas ar signālu, ka pie smilšalām maksķerē. Ir otrdiena, tāpēc to darīt nedrīkst. Atkal nākas doties uz Rendu – jau citur mežā izgāzti atkritumi. Tie nākuši no tās pašas vietas, no kuras bija 3. aprīlī.

Alberts Dinters

Priecīga noskaņa

Lielienu olas, zaķi un ziedi rotā Kuldīgas pirmsskolas izglītības iestādes *Cīrulītis* rotaļu laukumu. Tos izgatavojušas darbinieces.

Vadītāja Inguna Kresse priecējas, ka radīta priecīga noskaņa: „Kolektīvā jūtama lielāka saliedētība. Rotājumi bija darbinieču iniciatīva. Viņas gribēja iepriecināt pašas sevi un citus. Ideja radās pagājušajā nedēļā un brīvdienās tika realizēta.” Arī bērni darinājuši savas Lielienu olas un telpās iekāruši zarus.

No 30. marta Kuldīgā darbojas tikai viens dežūrbērnu dārzs – *Cīrulītis*, kas uzņem visus pilsētas pirmsskolas iestāžu audzēkņus, kuru vecākiem nav citu iespēju mazuļus pieskatīt. Pašlaik *Cīrulīti* apmeklē ap 40 bērnu. Vairāki darbinieki strādā attālināti, un iestādē notiek saimnieciski darbi.

Lāsma Reimanes teksts un foto

Kuldīgas *Cīrulīti* bērnu grupiņa Mārites pie Lielienu zaķiem.

Kuldīgas komunālo pakalpojumu darbinieki Liepājas ielas 18. nama šķūņiem jau nojaukuši divas bistamas piebūves. Par pārējo būs jāvienojas īpašniekiem.

Liepājas ielas 18. nama iedzīvotājiem Kuldīgā līdz nākamā gada 1. maijam jāsakārto vidi degradējošais un apkārtējiem bistamais šķūnis – tā lēmusi novada būvvalde. Pēc tam, kad kāda no īpašniecēm lēmumu pārsūdzēja, novada dome tomēr to atzina par pareizu un likumīgu.

ĪPAŠNIECI NEPIEKRĪT

Kā finanšu komitejā pastāstīja domes juristi, viss sācies 2019. gada 4. jūlijā. Būvinspektors atzinis, ka šķūnis bojā skatu, tam var piekļūt jebkurš garāmgājējs un gūt tur tādas traumas, kas var pat apdraudēt dzīvību. Jau tad vietām bija ieburcis jums, atdalījās fasāde un ēka bija sašķiebusies.

Ar atzinumu iepazīstināti pieci īpašnieki, lūdzot iesniegt būvvaldei savu viedokli. 19. augustā saņemts tikai vienas

kopīpašnieces viedoklis: par šķūni visa atbildība jāuzņemas Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem (KKP), kas īpašumu apsaimnieko, bet viņai ar to neesot nekādas saistības. Juristi norādīja, ka īpašums Liepājas ielā 18 sievietei pieder jau kopš 2011. gada, bet viņa pat nebija pārinteresējusies, kas tajā vēl iekļauts.

„Saskaņā ar Civillikuma 863. pantu tas, kurš bauda vai vēlas baudīt kādas lietas labumus, tam arī jāpilda ar to saistītie pienākumi, kā arī jāuzņemas trešās personas izdevumi,” uzsver domes juristi. „Ēkas īpašniekam ir uzdots to sakārtot, nosakot samērīgu izpildes termiņu.”

BŪS JĀSAKĀRTO VISI

KKP īpašumu apsaimniekošanas daļas vadītāja Ita Bērziņa atzina, ka namu Liepājas ielā 18 apsaimnieko, bet uzņēmums

varot būt tikai starpnieks starp pašvaldību un īpašniekiem.

„Kuldīgā visi šķūņi ir zināmi. Šis un vēl 23 citi ir iekļauti degradēto sarakstā. Kopā ar restaurācijas centru un būvvaldi tiek izstrādāti divi projekti, kas būtu derīgi šajās vietās. Vieni šķūņi varētu būt mobili, otri – ar brandmūri. Kad būs gatavs projekts un aprēķinātas būvniecības izmaksas, katrā adresē tiks piedāvāts izvēlēties piemērotāko variantu. Kad atkal drīkstēs pulcēties, iesim pie mūsu apsaimniekoto māju iedzīvotājiem stāstīt par izmaksām un iespējām. Par projektu kopīpašniekiem nebūs jāmaksā – to segs pašvaldība, bet par šķūnīti gan. Nav runas par to, ka būs jāmaksā uzreiz. Par samaksas laiku varēsim arī vienoties,” uzsvēra KKP darbiniece.

Inguna Spuleniece
Lāsma Reimanes foto

Vecā pase būs derīga

Ja Latvijā izsniegtam personas dokumentam derīguma termiņš beidzies, tas joprojām ir izmantojams.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde līdz ārkārtējās situācijas beigām pārtraukusi klientus apkalpot klātienē un visas nodaļas

slēgusi. Neatliekamos jautājumos par pasi vai personas apliecību jāsazinās ar tuvāko nodaļu (Kuldīgā tālr. 67209460) vai pa tālr. 67219244. Saziņai var izmantot arī e-pastu: pases@pmlp.gov.lv. Informatīvais tālr. 67209400, e-pasts: mn@pmlp.gov.lv.

Biznesa inkubatori savus uzņēmumus konsultē

Lielākajai daļai uzņēmumu Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) biznesa inkubatoros krities apgrozījums, daudziem ir grūtības ar eksportu un darbinieki atrodas dīkstāvē – tādi ir galvenie secinājumi pēc aptaujas.

neklātienē konsultācijas, zvanot pa tālruni 62400905 vai rakstot: kuldiga@liaa.gov.lv. Apvienojot spēkus kopīga mērķa vārdā, ir vieglāk pārvarēt šodienas grūtības.”

IEROBEŽOJUMI UN KOMANDĒJUMI

LIAA nepārtraukti aptaujājot uzņēmumus par Covid-19 pandēmijas sekām. Rīgā un Pierīgā problēmas būtiski neatšķiroties no tām, kas ir novados. Izveidots īpašs tālrunis 68803505 konsultācijām ārkārtējā situācijā.

L. Raituma stāsta, ka visbiežāk zvanot par to, kāds atbalsts ir pieejams, kā arī tie tirgotāji un citu pakalpojumu sniedzēji, kuriem rodas jautājumi par Ministru kabineta jaunajiem rīkojumiem, kādi ierobežojumi jāievieš. Piemēram, vai konkrēts veikals drīkst strādāt brīvdienās, līdz cikiem, vai vispār drīkst darboties laivu noma un atpūtas bāze, vai darbu var turpināt ēdināšanas uzņēmums u.tml.

Ļoti aktuāla esot darbinieku nosūtīšana darbā ārzemēs. To LIAA palīdzot nokārtot. Lai uzņēmēji kādu pieteiktu komandējumam, jāizpilda anketa: <http://www.liaa.gov.lv/uznemumu-komandejumu-aptauja-arkartas-situacijas-laika>.

Jolanta Hercenberga

PĀRORIENTĒJAS – RAŽO AIZSARGMĀSKAS

Kuldīgas biznesa inkubatora vadītāja Līga Raituma informē, ka vislielākais izaicinājums esot pakalpojumu sniedzējiem un radošo industriju pārstāvjiem. „Bet arī viņi nepārtraukti meklē dažādus risinājumus, lai šo laiku vieglāk pārdzīvotu. Starp uzņēmumiem ir tādi, kuriem kāds eksporta tirgus pilnībā slēgts vai ir apstājies izejvielu imports. Viens uzņēmums pārorientējies uz citas valsts tirgu, bet otrs savu biznesu pilnībā pārkārtojis atbilstoši šodienas vajadzībai – apzinoties nepieciešamību pēc aizsargmaskām, ir sāka to ražošana. Tajā iesaistīti arī citi mūsu uzņēmumi, lai ar maskām apgādātu Kuldīgas slimnīcu un citas iestādes, kuras bez tām nespēj strādāt.

Lai gan Covid-19 ir ietekmējis visus uzņēmējus, viņi turpina darboties. Kuldīgas biznesa inkubators tā dalībniekiem katru dienu ir atvērts, citiem pieejamas

Daina Tafelberga, Daina Arbidāna arhīva foto

Laiks domāt, ticēt un iedrošināt

„Šī krīze daudz atklāj – arī to, kādi esam. Atklājas gan bravurīgs stubbums un egoisms, gan saprāts, atbildība un cilvēcība,” tā par jaunā koronavīrusa izraisīto pandēmiju atzīst luterāņu mācītājs, teoloģijas doktors RALFS KOKINS, kuru daudzi vēl atceras no viņa kalpošanas Kuldīgas Sv. Annas baznīcā.

Kā nonācāt līdz teoloģijai, ja pirms tam studējāt eksaktas zinātnes?

Pamatskolā eksaktās mācības man nepadevās, matemātikā biju gandrīz nesekmīgs. Laikam nevarēju sadzīvot ar skolotājiem. Vidusskolā sāku aizrauties ar ķīmiju, ieinteresēja matemātika. Fizika puikām nāk pati par sevi. Tehnika, arī elektronika mani aizrauj joprojām. Iestājos toreizējās Latvijas Valsts universitātes Ķīmijas fakultātē, bet pēc 1. kursa mani uz diviem gadiem savāca obligātajā padomju karadienestā. Paskarba pieredze – dzīves skola, ieskatš cilvēcības dziļumos. Pēc dienesta atsāku studēt ķīmiju, bet ar citu skatījumu. Sākās pārmaiņas, garīgie meklējumi. Esmu izmaldījies pa dažādām mācībām. Kad sastapu kristiešus, vienlaikus ar studijām sāku strādāt Bērnslimnīcā. Nācu pie Dieva, viss dzīvē sāka skaidroties un laboties. Teoloģija mani spēcīgi uzrunāja. Saprātu, ka jāstudē.

Bez pretrunām?

Teoloģija nav tikai humanitāra zinātne – tajā ir daudz eksaktu elementu. Cilvēki, kuri uzsvēr dabaszinātniskās un reliģiskās pretrunas, nav stipri abās jomās. Daudzi pasauleslaveni zinātnieki ir arī ticīgi cilvēki. Mana pieredze nāca Vācijas studiju laikā. Biju pastorālajā praksē Heidelbergas universitātes klīnikā, kur noritēja augsta līmeņa pētniecība – katru dienu sirds operācijas, transplantācijas. Aizkustināja tas, kā pasauleslaveni profesori, ķirurgi sanāca kopā, nolieca galvu un lūdza Dievu. Šo gudro vīru lūgšanas bija tik vienkāršas, pat bērnišķīgi praktiskas: „Palīdz mums, palīdz pacientam, dod spēku un gudrību izdarīt labāko, ko spējam, bet dari to, ko tikai Tu spēji!” Biju uzaudzis pasaulē, kurā no ticības kaunējās. Izcilākie cilvēki, kādus savā dzīves ceļā esmu sastapis, ir ticīgi.

Kas, jūsuprāt, ir ticība?

Ticība ir atbilde Dieva vēsturiskajai atklāsmei. Viens no izcilākajiem zinātniekiem Īzaks Ņūtons uzskatīja, ka pasaule bez Radītāja nav iedomājama. Ja nav Dieva, tad nav nekā – nav dabas likumu, nekas nedarbojas. Mani uzrunā tas, ka Bībelē ir kādi 130 zinātniski fakti, kas tā laika pasaulē bija pilnīgs nonsenss, jo cilvēki pirms diviem trim tūkstošiem gadu to nevarēja zināt. Ka Zeme ir apaļa un nekur nebalstās. Ka slimības ir lipīgas, tāpēc jāievēro higiēna. Ka gaisma tiek radīta pirms Saules un citiem debesu spīdekļiem. Ka ētiskie Dieva likumi ir dzīvībai tikpat būtiski, cik fizikas likumi.

Ralfs Kokins

○ Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes profesors, fotogrāfs, rakstnieks.

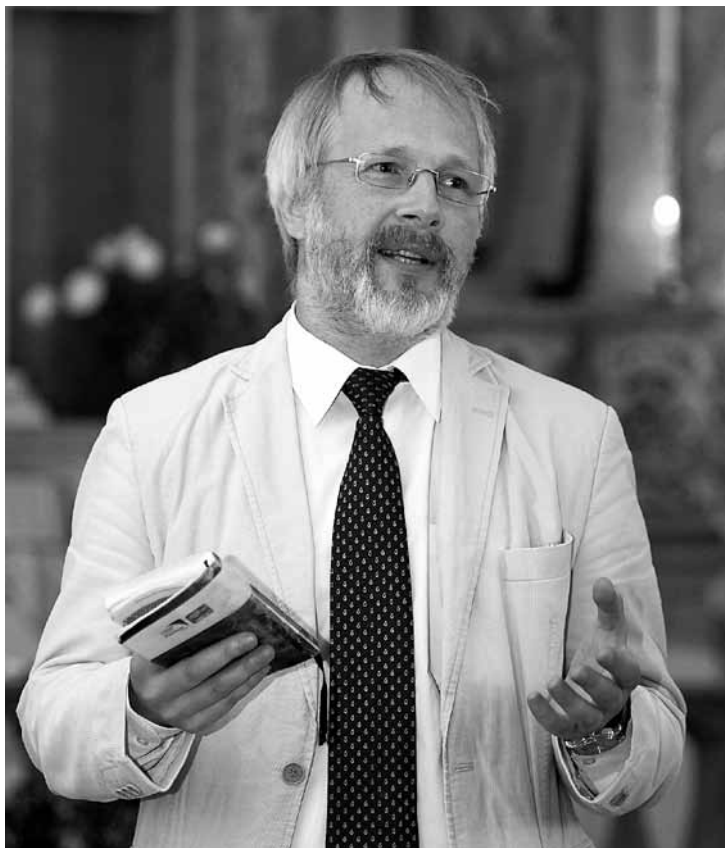
○ Pirmo kalpošanas pieredzi no mācītāja Modra Plātes guvis Kuldīgas Sv. Annas, arī Ēdoles un Vārmes draudzē.

○ Heidelbergas universitātē Vācijā ieguvis doktora grādu teoloģijā un analītiskajā filozofijā.

○ 20 gadus ir Jelgavas Sv. Jāņa baznīcas mācītājs.

○ Aizraujas ar folkloras un senās literatūras pētniecību.

○ Grāmatas *Kurzemes vilkaču nostāsti* autors, ir izdots arī viņa tulkotais Filipa evaņģēlijs jeb Ēģiptē, Nag-Hammadi, atrasto papirusu teksts.

Mācītājs un teologs Ralfs Kokins: „Novēlu neizniekot īso laiku, kas mums dots. Dzīvot šodien, neplānot dzīvošanu uz rītu, paritu. Mīlēt, darīt jēgpilnas lietas, ieraudzīt cilvēkus sev līdzās kā lielāko vērtību! Vēlu visiem veselību, un tagad tam ir pavisam cita nozīme.”

Ka pasaules pamatā nav mīti, bet gan matemātika. Bībele ir visas mūsu civilizācijas pamatkods. Aktuāla pat pēc vairākiem tūkstošiem gadu.

Kā atceraties kalpošanas laiku Kuldīgā?

Interesants un svētīgs, bet ne vienkāršs. Studēju Rīgā, dzīvoju aiz Tukuma. Katru dienu caur mežu 40 minūtes skrēju uz vilcienu, divas stundas līdz fakultātei, vakarā atpakaļ. Tobrīd abi mani bērni bija pavisam mazi. Studiju laikā mācītājs Juris Rubenis uzrunāja, ka Modrim Plātem Kuldīgā vajagot palīgu. Automašīnas man nebija, satiksme sliktā. Sagrabējušu žigulīti ar cauru grīdu dabūju tikai pēdējā kalpošanas gadā.

Kuldīgā bija jābūt no piektdienas vakara līdz pirmdienas rītam, dzīvoju draudzes namā. Viss laiks nepārtrauktā ritējumā: Bībeles stundas, dievkalpojumi, arī Ēdolē un Vārmē, laulības, bēres, kristības un viss cits. Pirmdienās sešos no rīta bija matuflīne (rīta dievkalpojums – red.), tad uz Rīgu. Tagad domāju, kā tas bija iespējams. Naudas nebija, izgulēties nevarēju, bieži nebiju paēdis. Braucu ar autostopiem, arī kravas mašīnas kastē... Gadījās apsaldēt kājas. Kaut ko tādu var dabūt gatavu tikai jaunībā! Skatos uz jaunajiem garīdzniekiem – tādas prasības, vajadzīgas ērtības, finansiālais un vēl dažāds nodrošinājums! Savu grūto kalpošanas darbu mācījos

no lielas personības – Modra Plātes. Pie viņa brauca teju visa Latvijas inteliģence: mākslinieki, mūziķi, zinātnieki.

Pirmo dievkalpojumu turēju Ēdoles baznīcā – tai līdzīgu neesmu redzējis nekur citur pasaulē, jo tas ir kā nonākt atpakaļ 17. gadsimtā. Kuldīga man šķiet viena no pasaules skaistākajām pilsētām, kur var just vēl citu laiku klātbūtni. Vienmēr kas jauns atklājams. Pilsēta, kuru nekad nevar līdz galam izziņāt tāpat kā pašu cilvēku. Kad vien varu, atbraucu paklist un fotografēt.

Ciešanu laiks pirms Lieldienām šogad sakrīt ar jauna vīrusa izplatību un ārkārtējo situāciju.

Prasības un ierobežojumi ir saprātīgi. Tagad vajadzētu ieklausīties profesionāļu viedokļos, nevis interpretēt un izlasīt to, kas labāk patīk. To saku tāpēc, ka mana mamma ir daktare, arī vairāki mani universitātes kolēģi un draugi ir ārsti. Izskatās, ka ierobežojumi būs ilgāki un ekonomiskās, psiholoģiskās, sociāli politiskās un citas sekas jutīsīm vēl pēc tam. Nevienam nezina, kas būs rīt. Daudz atkarīgs no labās gribas sadzīvot un sadarboties. Naiva ir cerība, ka atgriezīsies iepriekšējā situācijā. Pasaule jau sen nespēja nest mūsu tempu, alkas pēc arvien lielākas peļņas, augošos labklājības standartus, izklaidi un dārgo atpūtu uz dabas

resursu un nabadzīgās pasaules daļas rēķina... Ceru, ka tas beigsies nevis ar haosu un kariem, bet ar labām pārmaiņām. Šī krīze varētu dot radikālu lūzumu elektroniskās saziņas un digitālās tehnikas jomā. Būs pagrieziena punkts arī baznīcu dzīvē.

Par ko liek aizdomāties tas, ka dievkalpojumi nenotiek, kā ierasts?

Ierobežojumi vēsturē ir bijuši – karu, režīmu, mēra un citu slimību dēļ. Kristīgās draudzes ir izdzīvojušas cauri dažādiem laikiem. Pat asiņainas vajāšanas nav iznīcinājušas. Šīs vēl nav lielas grūtības. Šoreiz ierobežojumi ir tāpēc, lai rūpētos par cilvēku veselību. Kristus ciešanu piemiņas laiks ikvienam māca savākties, atteikties, pagaidīt un – domāt. Nu un tad, ja kādu laiku netiksīm uz dievkalpojumu baznīcā, nesaņemsim vakarēdienu tad, kad mums to iegribas? Tas sen bija kļuvis par rutīnu, tur bija daudz sekluma un paviršības. Pēc tam citādi novērtēsim iespēju sanākt kopā un svinēt *dzīvajā*. Dieva tuvumu, lūgšanu, lasīšanu un pārdomas neviens nav atcēlis. Kristus augšāmcelšanās svētkus šoreiz svinēsim vieni un mājās. Tas liek aizdomāties. Bet būtiskais, kas ir paša Dieva dāvana, nekur nepazūd tāpēc, ka netiksīm uz baznīcu. Varbūt dzīve liek paskatīties ārpus ierastā – skatīties iekšējā, kvalitatīvā virzienā? To

„Naiva ir cerība, ka atgriezīsies iepriekšējā situācijā. Pasaule jau sen nespēja nest mūsu tempu.”

„Heidelbergas universitātes klīnikā noritēja augsta līmeņa pētniecība – katru dienu sirds operācijas, transplantācijas. Aizkustināja tas, kā pasauleslaveni profesori, ķirurgi sanāca kopā, nolieca galvu un lūdza Dievu.”

„Nu un tad, ja kādu laiku netiksīm uz dievkalpojumu baznīcā, nesaņemsim vakarēdienu, kad iegribas? Tas sen bija kļuvis par rutīnu, tur bija daudz sekluma un paviršības.”

„Cik smalkas un krāšņas ir Kurzemes pļavas – pat „lillā mit rozā.” un ne tikai! Man ļoti patīk kurzemnieku pavēsā mentalitāte, fascinē ziemeļu daba un iedaba. Valoda, bagātīgie nostāsti, paskarba, tikai savējiem saprotamais humors. Latvija ir maza, bet tikai Kurzemē jūtos pa īstam mājās.”

var izvērtēt tikai pēc zināma laika.

Pašreizējā situācija ir sirreāla, pat spokaina. Gandrīz kā pirms pasaules gala. Tā atgādina to, ka visi esam mirstīgi, bet to nenosakām mēs. Tas izraisa arī veselīgas pārdomas par dzīves jēgu.

No kā cilvēki baidās?

No daudz kā. Ne tikai no slimībām, ciešanām un nāves. Jautājums: kā ar savām bailēm tiekam galā, kas mūsos ir stiprāks par tām. Bailes ir paralizējošs spēks, kas rodas nestandarta situācijās, tāpēc svarīgi nevis tās vairot, bet citus iedrošināt un mierināt. Tā ir visu mūsu atbildība. Jaunajā derībā ir viedī vārdi, ka baiļu nav tikai mīlestībā.

Esmu intraverts, varbūt tāpēc man vieglāk. Tāds vientuļais vilks, ne kolektīva cilvēks. Labāk spēju radoši darboties viens. Nesaprotu nemītīgās sapulces, darba grupas... Kam tas vajadzīgs? Bet darba dēļ pietrūkst laika pabūt vienam klusumā. Daudz esmu skraidījis, tagad ir laiks apsēties, padomāt rūpīgāk. Taču darbs tiešsaistē prasa vēl vairāk laika nekā ierastās klātienē formas. Nezinu kāpēc, bet ir grūtāk garīgi strādāt – domas aizkļūst. Varbūt drīz pieradīsim. Labprāt vairāk būtu mežā, citur dabā, ārpus lielpilsētas, ne visu dienu pie datora. Tas ir veselīgs atgādinājums, ka dzīvē nevar dabūt visu, ko gribi, un ka laime ir mazās lietās tepat blakus.

Inguna Spuleniece, Lāsma Reimanes foto

Bērni pusdienas gaida

Dzīve turpinās

Brigita Lange un Dace Gulbe tikko saņēmušas kastītes ar pusdienām. Kas iekšā, nezino, jo vāku cilāt ne drīkst, ne arī tam ir laiks.

Mārīte saņem maltīti četriem saviem skolas vecuma bērniem. Klāt arī pa banānam.

„Gan bērniem garšo, gan mums tas ir atspaidis,” par siltajām pusdienām priecājas Sanita Pauļiva.

Sudmaļkalnos meitenes iznāk pirmās, tad nāk arī mamma, lai aprunātos ar ēdiena vedējiem.

Visu nedēļu Padures pagasta pārvaldniece Brigita Lange un sociālā darbiniece Dace Gulbe pa skolēnu mājām izvadāja siltas pusdienas. Otrdien Kurzemnieks devās līdzi, izbraucot pusi no aptuveni divu stundu garā brauciena.

Ātri un operatīvi

11.00, kad pie V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas sētas durvīm savas pusdienu kastītes saņēmusi Ēdole un Gudenieki, piebrauc arī Padures mašīna. Katrai pagasta pārvaldei un pieciem ēdiena izvadītājiem pilsētā ir noteikts laiks, lai mazinātu burzmu, tādēļ čammāties nedrīkst.

Ēdolieki pēc pirmās dienas atzīst, ka katrā ģimenē ēdiens uztverts citādāk. Pārsvārā cilvēki priecājušies, bet citi teikuši: labāk dotu pārtikas paku, lai mājās var izvārīt to, kas bērniem garšo. Esot arī tādas ģimenes, kurās aug mazākie, kam skolēnu brīvpusdienas vēl nepienākas, un tad nākoties domāt, kā porcijas sadalīt.

B.Lange teic, ka Padurē pirmās atsauksmes bijušas labas. Divās stundās cenšoties izbraukāt visas adreses, un tik attālu sētu, uz kurām vest nedēļas pārtiku, neesot. „Šodien mums ir 49 porcijas, pirmajā dienā bija 51. Saraksti tiek precizēti katru dienu, vecāki var arī atteikties.”

Jūt atspaidu

Pēc 15 minūtēm pusdienas jau saņem seši Keramikas bērni. Četru ēdēju mamma Mārīte teic, ka pirmajā dienā bijuši makaroni ar salātiem. „Godīgi sakot, es pat neredzēju – biju darbā veikalā. Kad pārņācu, pārpalikumu nebija. Tas nozīmē, ka pusdienas noder. Paldies jums! Līdz rītam!” mamma atvadās no pagasta pārvaldes darbiniecēm.

Tālāk ceļš uz *Ušām*. Tur pretī iznāk Sanita Pauļiva. Viņai mājās pusdienas gaida trīs mutes: „Tas ir labi. Nevajag ne naudu, ne pakas dot. Bērniem garšo tīri labi.” Mamma stāsta: lai arī mājās tikai viens dators, trīs skolēni pie tā varot izmācīties. „Mums skola piedāvāja planšetes, bet mēs neņemām. Dienas laikā visu varam izdarīt,” Sanita smaida.

Sudmaļkalnos ir gan skolas vecuma bērni, gan mazāki. „Man pašai ir četri, piektā – mazmeitiņa. Mēs arī mājās vārām ēst. Pats mazākais taču neēd to, ko lielie,” saka saimniece Vida Freimane.

Nonīkuši pēc draugiem

Padures centrā pirmā pieturvieta ir *Arāji*. Liene Meškēna saņem pusdienu kastītes trim skolēniem. Jautāta, kā tiek galā ar mācībām, mamma atzīst: „Sākumā bija grūti mācīties tikai telefonā. Skolotāja bija pretimnākoša un iedeva Centra skolas datoru. Tagad jau viss kārtībā. Man tie skolēni ir desmit, 14 un 18 gadus veci. Vecākais puika gan tikai šogad beidz 9. klasi. Mazais mēģināja mācīties pēc televizora, bet uzreiz visu grūti saprast. Būtu ieraksta iespējas, tad vieglāk – var noskatīties atkārtoti,” prāto mamma.

Jautāta, kā sadzīvo ar vīrusa izraisīto situāciju, viņa atzīst: „Bērni nonīkuši – nevar satikt draugus. Mājā viņi ir vienīgie bērni, vismaz var savā starpā paspēlēties. Man jāmeklē darbs – februārī to zaudēju. Bet tagad iet uz Kuldīgu kaut kā negribas. Ko nu šajā situācijā atradīsi! Lielais puika arī grib darbu meklēt. Viņš mācās neklātienē, un, kā būs ar eksāmeniem, saprast nevar. Pēc pamatskolas grib gan strādāt, gan mācīties vidusskolā neklātienē.”

Neraugoties ne uz ko, dzīve rit tālāk, secina Brigita Lange un arī citi centrā satiktie padurnieki. Pašvaldības un privātās teritorijas tiek sakoptas, dārzi rušināti, lauki apstrādāti.

NOTEIKUMUS CENŠAS IEVĒROT

Pie veikala sastaptā divu mazuļu mamma Linda Nelima Bunga atzīst, ka viņas ģimenes ikdienā dažādi ierobežojumi neko nemaina. „Vīrs paspēja aiziet bērnu kopšanas atvaļinājumā pirms krīzes. Meitenīte mums pavisam maziņa, bet puisītīm ir divarpus gadu. Skola mūs neskar, vienīgi slēgtais bērnudārzs. Dzīvojam jaunajās mājās – dezinficējam, tīrām. Lielākoties arī kaimiņi tagad ievēro noteikumus, visi klausu. It kā viens pagastā vēl tādēļ esot, kas vazājas apkārt, bet es īsti nezīnu.” Viņa no veikala iznākusi ar ogļu maisiņu – pēcpusdienā iešot uz dārzu gaļu cept un priecāties par skaisto pavasari.

Jautāta, kā tikusi pie interesantā otrā vārda, Linda Nelima smejas: „Oma ļoti gribēja likt mammai. Tas ir no Viļa Lāča romāna *Pazudusi dzimtene*. Kauns atzīties, bet romānu neesmu izlasījusi. Iesāku, bet tālāk par pirmajām lappusēm neesmu tikusi – smagi lasās.”

LAUKOS IR VISDROŠĀK

„Mums viss kārtībā! Nekur apkārt nevandāties – līdz veikalam un uz darbu,” smaida Māra Priede. „Uz darbiņu Neatliekamajā medicīniskajā palīdzībā Kuldīgā braucu katru pēcpusdienu. Arī tur viss ir normāli. Es brigādēs neesmu – vienkārši kopju telpas. Reizēm tā nepatīkamāk sajūtos, bet tad paskatos, ka viss ir tīrs, nav nekādas vainas. Ir jau gadījumi, kad mūsu brigādes meitenes pakļauj riskam, bet kopumā šķiet, ka Kuldīgā ir mierīgi. Vairāk dažos pagastos ir tādi, kam patīk neklausīt. Bija jau arī pie mums atbraucēji, kuri zīmējās kā ārā palaiests aitu bars.”

Bet mēs dzīvojam tālāk no centra. Lauku darbi ir jāpadara – darām katrs, kas ģimenē darāms. Vīrs man septiņus gadus miris. Vienā mājas pusē dzīvo meita ar znotiņu, pie manis pēc smagas sirds operācijas vairāk ir arī dēls. Viņam Siguldā būtu jākāpj uz augstāku stāvu, un tas nav viegli. Arī mazdēls tagad no Siguldā nogruntējies pie manis. Kamēr mamma strādā, viņam attālināti jāmacās. To var darīt no jebkuras vietas. Un laukos ir visdrošāk.”

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Pavasariņi un ģimeniski

Katrā ģimenē ir savas Lieldienu gaidīšanas un svinēšanas tradīcijas. Šoreiz trīs stāsti.

Visjautrākās ir olu kaujas

Pērn Lieldienu brīvdienās Kitija Birze ar dēlu Ralfu devās uz Cīravas mežparku un paviesojās arī pie strausiem Snēpeles Normiekos.

„Kopā būšana ir mūsu ģimenes spēks, prieks un stiprums.”

Kitijas dēls Ralfs un krustmeita Beatrise cītīgi meklē Lieldienu olas.

Kuldīdznieces Kitijas Birzes ģimenē Lieldienu gaidīšanas laiks kļūst īpaši interesants, kad māju piepilda pūpolzari, bet bērnu priekam un krāsainai noskaņai – dažādi dekorī: zaķi, cāļi un šokolādes oliņas.

Visjautrākās esot olu kaujas: „Dažreiz visskaistāk krāsotā cerības neattaisno un uzvar kāda maza, vienkāršaina. Ja izdodas sagādāt lielāku, piemēram, pīles vai zoss olu, apbrīnu saņem arī tāda.”

Kitijas ģimene cenšas Lieldienu pavadiņā dabā, vairākus gadus dodas uz Trušu muižu Kalvenē, kur garaušus var pabarot, glaudīt, turēt rokās un fotografēt. „Dažreiz zaķa ligzdīnā paslēpusies šokolādes ola, kas ir pārsteigums bērniem. Viņi par atradumu priecājas. Lieldienās arī šūpojāmies – tas ir labs laika pavadīšanas veids. Kopā būšana ir mūsu ģimenes spēks, prieks un stiprums. Esam aktīvi. Vienmēr plānojam tā, lai diena būtu patīkama gan bērniem, gan pieaugušajiem. Atmiņas un

pozitīvās emocijas ir stimulē ar prieku doties tālāk ikdienas gaitās. Protams, neizpaliek arī baznīcas apmeklējums Lielajā piektdienā vai agrā Lieldienu rītā, lai visos soļos un domās nepazūd svētku un dzīves īstā jēga.

Sogad svētki nāk ar pārmaiņām ikdienā. Nekas! Smaidīt, rast prieku sirdī un būt kopā ar pašiem tuvākajiem mums neviens nav liedzis. Tā tas būs arī šoreiz.”

Gardī pīrādziņi un jēstras izdarības

Gunitas Kudrovskas ģimene Īvandes pagastā pirms Lieldienu apkopj sētu un dārzus, aprušina pirmo pavasara puķu dobes. Laiks pirms Lieldienu vieniņiem saistoties ar bērzu sulu tecināšanu, putnu būrīšu darināšanu un dabas mošanās burvību.

„Omīte mācīja, ka Zaļajā ceturtdienā nevajag lauzt zarus, plūkt puķes, jo tad mostas visa dzīvā daba, arī čūskas. To arī ģimēnē ievērojam un Lieldienu galda dekoru sākam gatavot agrāk. Lielajā piektdienā ar bērniem veidojam olu koku

un piemājas plūme iegūt krāsainu oliņu dekoru,” stāsta G.Kudrovskā.

Lieldienu rīts ir rosīgs – tiek meklētas lapziņas un citi pavasara krāšņumiņi, ko izmantot olu krāsošanā. „Pārsvārā krāsojam sīpolu mizu novāriņumā, piesienot zaļumus, tā iegūstot skaistus nospiedumus. Lai oliņas būtu raibas, pietinu grūbas, putraimusi. Esam vārijuši arī melleņu ievāriņumā, apzīmējuši ar sveci vai vaska krītiņus. Bērni iecienījuši uzlīmes ar actiņām, jo tā var iegūt smaidīgās oliņas. Lai interesantāk, nokrāsoju arī paipalu oliņas.” Pēc brokastīm ģimene gan savā, gan

„Lieldienu ģimēnī ir īsts paaudžu kopā būšanas pasākums.”

Gunitas bērni Līva un Kārlis meklē olas.

Gunitas Kudrovskas arhīva foto

omes Martas Liepnieces dārzā dodas lūkot, vai Lieldienu zaķis nav atstājis kādu pārsteigumu. „Jautrība un smieklī garantēti! Iepriekšējos gadus gājām uz Lieldienu lustēm Īvandes muižas parkā, kur bija spilvenu kaujas, olu tālmešanas čempionāts un ripināšana, pankūku skrējieni, stiprākās un skaistākās olas apbalvošana. Šūpojāmies muižas sīpolu mizu novāriņumā, piesienot zaļumus, tā iegūstot skaistus nospiedumus. Lai oliņas būtu raibas, pietinu grūbas, putraimusi. Esam vārijuši arī melleņu ievāriņumā, apzīmējuši ar sveci vai vaska krītiņus. Bērni iecienījuši uzlīmes ar actiņām, jo tā var iegūt smaidīgās oliņas. Lai interesantāk, nokrāsoju arī paipalu oliņas.”

Pēc brokastīm ģimene gan savā, gan koncerts mazbērnu izpildījumā.” Galdā tiek celts rasols, pīrādziņi, plātismaize, biežpienmaizītes un daudz citu kārumu.

Par pašreizējo situāciju Gunita stāsta: „Strādājam Ventspilī un ar vīru Guntau cenšamies plānot dienu tā, lai attālinātājos mācībās palīdzētu trešklasniekiem Līvai un Kārlim, kā arī morāli atbalstītu Ralfu, kas mācās 10. klasē. Šis visiem ir lielu pārmaiņu un izturības pārbaudes laiks, jo pietrūkst bērniem ierasto sporta treniņu un peldbaseinu, vecākiem – izrāžu un koncertu. Ir arī labās lietas: kopā varam spēlēt galda spēles, rīkot kino vakarus, ģimenes lokā izmēģināt kulinārijas meistarklases.”

„Pēcpusdienā papējam pasceptu cieniastu un dodamies pie Vilgāles ome un opja Regīnas un Gunāra Kudrovskiem, jo arī tur visus desmit mazbērnu gaida olu ripināšana un kaujas un pat pavasara dziesmu

Kā krāsot olas ar dabīgiem materiāliem

Šī ola vārīta upeņu ievāriņumā. Lai iegūtu dažādas nokrāsas, vispirms piesitprīnāti dažādi ziedīņi.

Olu krāsošanai Lieldienās ir rituāla nozīme, jo senie latvieši to saistīja ar pavasara svētkiem, zemes atmodu pēc ziemas, kā arī ar auglības un atdzimšanas kultu. Olu simbolizē jaunās dzīvības rašanos, tāpēc šajos svētkos tās tiek celtas godā un dažādi izkrāsotas.

BRŪNAS

Sīpolu mizas jau izsenis ir galvenais krāsošanas līdzeklis. Kā ierasts, var sagatavot maisiņu ar tām. Olu samitrini, apliec apkārt mizas, nostiprini – parasti to dara ar auduma gabalu un diegu vai tikai ar diegu. Lai iegūtu dažādas nokrāsas un rakstus, var izmantot dabā atrodamo – zālītes, pumpurus, ziedlapiņas, pūpolus, stāns, ko pielikt pie čaumalas, – un tikai pēc tam pa virsu uzlikt sīpola mizu. Gaiši brūnas olas var dabūt, izmantojot arī kafiju.

VIOLETAS

Vārot olas saldētās mellenēs, upenēs vai šo ogu ievāriņumā, iegūsi violetu nokrāsu. Līdzīgu toni dos aroniju sula, un tad klāt var pietīt veselas aronijas, lai iegūtu spilgtāku krāsu. Jāņem vērā, ka no veikalā ievāriņumiem košu krāsu nevar dabūt.

DZELTENAS

Krāsojot pūpolu zaros, var iegūt viegli dzeltenu nokrāsu. Vēl šādu toni var dabūt no bērzu lapām vai kumelītēm. Lai iegūtu košāku, jāvāra kurkumā. Labākam efektam iesaka olas vairākas stundas atstāt novārtītājā ūdenī, lai krāsa spilgtāka.

SARKANAS

Lai iegūtu šādu toni, iesaka olas uz pāris stundām ieliet svaigi blendētās bietēs. Vēl sarkanā var iegūt, krāsojot sarkanajā, piemēram, karkades, tējā.

ZAĻAS

Var izmantot spinātus vai jaunās nātres. Tos aplej ar ūdeni un uzvāra. Novāriņumam ļauj pusstundu ievilkties, tad tajā izvāra olas.

ZILAS

Lai iegūtu zilas, var izmantot sarkanos kāpostus. Smalki sagriež, liek katliņā, pārlej ar ūdeni, pievieno piecas ēdamkarotes etiķa. Atstāj uz nakti ievilkties un no rīta, kāpostus neizņemot, uzlējumā uzvāra olas. Jo ilgāk tās šajā ūdenī atrodas, jo vairāk piesātināta būs krāsa.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

Olas, kas krāsotas ar dažādām metodēm.

Brūnas olas, kā zināms, visvienkāršāk var iegūt, vārot sīpolu mizās.

Pūpoli – svētku gaidīšanas simbols

„Lieldienu ir priecīgi un mūsmājās gaidīti svētki. Kad tās pienākušas, skaidrs, ka pavasaris ar plaukstošiem kokiem, ziediem un siltu laiku ir klāt. Un tas ir ļoti pacilājoši,” tā saka novadniece Ieva Dzelme-Romanovska.

Viņai, dzīvesbiedram Marekam Romanovskim un meitai Paulai dzīve aizrit galvaspilsētā. „Paulai ir ome un opis, kas dzīvo manas bērniņas pilsētā Kuldīgā, un ome, kas dzīvo tēta dzimtajā pusē Aucē,” skaidro Ieva. „Katrā gadu esam apmeklējuši Lieldienu dievkalpojumu. Kad vēl dzīvoju Kuldīgā, tā bija Annas baznīca, bet tagad – Vecā Svētās Gertrūdes baznīca. Sogad vīrusa draudu dēļ dievkalpojums būs jāskatās interneta tiešraidē. Tāpat diemžēl nevarēsim doties ciemos pie vecākiem. Lai cits citu tomēr laiku pa laikam

redzētu, sazvanāmies saziņas tīklā Face Time. Taču žēl, ka izpaliks Kuldīgas skaisto Lieldienu dekorāciju apskate.”

Pagājušajā gadā Romanovskiem patikuši lieli putni un zaķi, krāsainās olas un namiņi pilsētas ielās un parkos. „Vienmēr priecājos par Kuldīgas skaisto noformējumu un arī draugus un vispār jebkuru mudināt brukt to lūkoties, piemēram, pa kādam iedvesmojošam tekstam ierakstu sociālajos tīklos.”

Tāpat kā vairumam ģimeņu, arī Romanovskiem neiztrūkst Lieldienu tradīcija ir olu krāsošana. „Kopš mums ir meita, šī nodarbe mūsmājās atdzimusi ar jaunu sparū, jo, darot to kopā ar bērnu un redzot viņa prieku, arī pašiem tas sagādā gandarījumu. Olu krāsojam, vārot sīpolu mizās. Tā bērniņā mācīja mums, un tā es tagad daru kopā ar savu meitu. Pirms olu likša-

nas katlā klāt sienam auzu pārslas, putraimusi, kādu zariņu un citus sīkumiņus, lai katra oliņa sanāktu raiba un ar unikālu rakstu. Kuldīgā un Aucē mūs parasti sagaida vecāku sakrāsotās, un kopā varam rīkot olu kaujas. Pagājušajā gadā Paulai sišanās ar olām tā iepatīkās, ka pēc tam visu gadu viņa vēlējās to atkārtot ar jebkuru vārītu olu. Tā nu mums kaujas norisinājās visu gadu.”

Vēl viens pavasara un Lieldienu simbols esot pūpoli. Rīdzinieku ģimene pie tiem tiekot Vecākos. „Tā kā dzīvojam Rīgas centrā, daba mums jāmeklē kaut kur tālāk no mājām. Tapēc apstākļos, kādi izvērtušies tagad, uz mežu un jūru braucam visnotaļ bieži, jo arī mums gribas iespējami droši paelpot svaigu gaisu,” stāsta Ieva.

„Līdz ar vīrusa draudiem izpaliks Lieldienu raksturīgā šūpošanās, kas Paulai ļoti patīk. Man ciemo-

„Olas vārām sīpolu mizās. Tā bērniņā mācīja mana mamma, un tā es tagad daru kopā ar savu meitu.”

šanās pie mammas un tēta Kuldīgā ļoti pietrūkst. Un arī viņiem trūkst iespējas satikties ar mazmeitu, gan meitu. Vīra mammai Aucē tā pati bēda. Cerēsim uz drīzu situācijas uzlabošanu.

Cenšamies apvienot bērnu pieskārtīšanu un strādāšanu no mājām. Kaut kā galā tiekam. Īpaši izaicinoši un neierasti tas ir vīram, kurš ir flautas spēles skolotājs un jauniesu orķestra diriģents. Bērniem mācīt spēlēt instrumentu pa gabalu ir sarežģīti. Bet

Ievas Dzelmes-Romanovskas arhīva foto

Trīsgadniecei Paulai ļoti patīk olu kaujas.

viņš ir aktīvs un vienmēr bijis ieinteresēts modernos risinājumos – skolēniem apgūstamos skaņdarbus iespējams video formātā, par mācīšanos konsultē

gan rakstiski, gan telefoniski, kā arī vada nodarbības tiešsaistē. Ir izmēģinājis pat attālinātu orķestra mēģinājumu, ar ko gan bija vissarežģītāk.”

Agrākā kuldīdzniece Ieva Dzelme-Romanovska arī šogad kopā ar meitu pastaigā mežā saplūkušas pūpolzarus.

legūst pieredzi paši savos uzņēmumos

Jāprot uzrunāt un pārdot – tā par uzņēmējiem saka skolēni, kuri izveidojuši mācību uzņēmumus. V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 11. klasē tie ir *Trio*, *MK Solutions* un *Scrunchies*.

DARINA ROTĀJUMUS

11. klases skolēni Toms Gluškovs, Miks Toms Skujāns un Juris Jurjāns Dimants uzņēmumā *Trio*, kas darbojas otro gadu, izgatavo dekoratīvas bumbas.

Skaists rotājums Ziemassvētku eglītei.

Dekoratīvās bumbas, kas darinātas 18. novembra svētkiem.

LIELS PIEPRASĪJUMS SVĒTKOS

Miks Toms stāsta: „Sākotnējā ideja bija tāda, ka bumba būs kā dekors, ko piekarināt mašīnā pie spoguļa. Sapratām, ka automašīnā tā varētu būt par lielu, tāpēc tapa rotājums, ko iekarināt eglītē vai kur citur. Protams, mūsu sezona ir Ziemassvētku laiks, jo ar dekoratīvajām bumbām var izdekorēt māju. Liels pieprasījums pēc šiem rotājumiem bija arī valsts dibināšanas svētkos, īpaši tad, kad Latvija svinēja 100. Tad bumbas taisījām sarkanā un baltā krāsā.”

Skolēni atzīst, ka dekorus uztaisīt ir laikietilpīgi – vienai bumbai vajag apmēram stundu. Materiā-

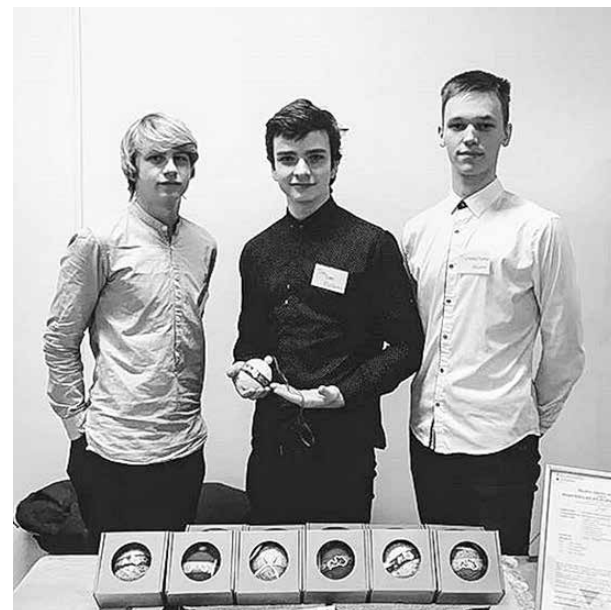
lus viņi iegādājas Kuldīgā tādos veikalos kā *Kate* un *Zelta apelsīns*. Pamatā ir diegs, kas kopā ar līmi tiek aptīts ap balonu. „Diezgan populāras ir bumbu virtenes ar lampiņām, bet tas aizņemtu ļoti daudz laika, to ar mācībām skolā mēs nevarētu apvienot,” atzīst T.Gluškova. M.T.Skujāns turpina: „Katrā tirdziņā mums pajautā: „Kur tad ir meitenes, kuras taisa tās bumbas?” Daudzi netic, ka arī zēni var uztaisīt šādas lietas.”

NO KRITIKAS NEBAIDĀS

Tirdziņos ejot diezgan labi – pagājušajos Ziemassvētkos Talsos iztirgojuši gandrīz visus dekorus. „Pie mums piesakās un pasūta cilvēki, kuri vēlas bumbu ar savu dizainu,” saka T.Gluškova.

Skolēni atzīst, ka pieredze noteikti noderēs, bet, vai viņi nākotnē vēlētos kļūt par uzņēmējiem, pašlaik grūti atbildēt. Miks Toms saka: „Uzņēmējam jāprot uzrunāt un pārdot. Ja ko-

Juris Jurjāns Dimants, Toms Gluškovs un Miks Toms Skujāns skolēnu mācību uzņēmumu tirdziņā.

Mika Toma Skujāna arhīva foto

mandai nebūs saskaņas, tad ar darbiem neies. Mūsu komandā ir trīs puīši, un visi trīs tiekam galā diezgan labi. Esam darbu sadalījuši. Sākumā tirdziņos gāja grūti, bet šajā mācību gadā

jau ir krietni vieglāk. Mums patīk satīties ar cilvēkiem, parunāties, un prieks, ka saņemam pozitīvas atsauksmes. Galvenais ir nebaidīties no kritikas, jo tā palīdz attīstīties.”

CENŠAS BŪT ORIGINĀLAS

Enija Grēta Filippova un Žaklīna Filippova ir izveidojušas uzņēmumu *Scrunchies*, kurā šuj matu gumijas.

80. un 90. gados meitenes nēsāja šādas matu gumijas, un tās atkal ir modē.

ATGRIEŽAS 80.-90. GADU MODE

Enija Grēta stāsta: „Darbojamies otro gadu. Pirmajā mums bija pavisam cits uzņēmums, kas ražoja krasi atšķirīgu produkciju – ādas apšuvumus. Sapratām, ka jāražo kaut kas cits, jo pieprasījums bija mazs.” Žaklīna turpina: „Radās ideja par matu gumijām, kādas bija modē 80. un 90. gados. Es biju šādu nopirkusi, bet nozaudēju, un tā radās ideja pagatavot. Tagad tiešām jūtam, ka mūsu precēm ir pieprasījums. Katram jauniešim ir svarīgi izcelties un atšķirties. Mūsu matu gumijas ir unikālas, jo no viena veida auduma tiek izgatavotas apmēram piecas. Mēs šujam ļoti rūpīgi, un tās noteikti kalpos ilgāk nekā veikalos nopirktās.” Enija Grēta piebilst: „Ja meitene neatrod, ko vēlas, izgatavojam pēc individuāla pasūtījuma. Mēs uz auduma šujam arī pērlītes vai izšujam rakstus. Cenšamies būt oriģinālas.”

Žaklīna skaidro, ka izejmateriālus iegādājas lietoto apģērbu veikalos: „Tur var atrast visinteresantākos audumus vienā eksemplārā. Pats sarežģītākais darbs ir tad, ja matu gumijai šujam virsū pērlītes. Auduma gabals ir 40 centimetru garš, un, lai uzšūtu pērlītes, tas ir

Enija Grēta Filippova, skolotāja Vineta Pērkone un Žaklīna Filippova pagājušajā gadā Itālijā, kur bija devušās programmas Erasmus+ projektā.

aizņēmis pat astoņas stundas. Bet, ja gribam, tad laiku atrodam, tikai jāprot visu saplānot.”

IEGŪST PIEREDZI ĀRZEMĒS

Žaklīna stāsta: „Viens no iemesliem, kāpēc izlēmām taisīt uzņēmumu, nevis rakstīt zinātniski pētniecisko darbu, bija tas, ka varējām piedalīties programmas Erasmus+ projektā kopā ar jauniešiem no Itālijas, Portugāles un Slovēnijas. Pagājušajā gadā bijām Portugālē un Itālijā, maijā bija paredzēts brauciens uz Slovēniju, un rudenī visi brauks uz Latviju. Tika izveidotas grupas, kurās ir pa vienam dalībniekam

Enijas Grētas Filippovas arhīva foto

no katras valsts. Tad veidojām tādu kā uzņēmumu, kas balstīts uz aprites ekonomikas principiem.”

Enija Grēta turpina: „Sākumā bija neziņa, kā četru atšķirīgu valstu pārstāvji izdomās kaut ko vienu. Pašlaik jāizveido savas preces prototips. Mana grupa taisa ūdens turbīnu, kas tiek novietota zem mājas, tā savāc visus saimnieciskos notekūdeņus un rada enerģiju.”

Meitenes secina, ka būt uzņēmējam nav viegli, jo ir svarīgs komandas darbs un jāiztur konkurence. „Ļoti grūti izdomāt kaut ko oriģinālu, kā vēl nav,” uzskata Žaklīna. Skolnieces atzīst, ka šī pieredze tomēr ir būtiska.

NODROŠINA AR MŪZIKU UN GAISMU

Kristaps Dergačs un Mariss Matrozis tirdziņos vairākkārt saņēmuši atzinību par labi noformēto stendu.

Marisa Matroža arhīva foto

Mācību uzņēmums *MK Solutions* iznomā skaņas un gaismas aparāturu. Divus gadus te darbojas 11. klases audzēkņi Mariss Matrozis un Kristaps Dergačs.

Stāsta Mariss: „Aparāturu izīrējam ikvienam, kam tā nepieciešama. Piedāvājam arī novadīt ballīti. Mūs ar aparāturu atbalsta uzņēmums *DTT Solutions*. Ideja radās Kristapam. Agrāk arī vadījām dīdžeju nodarbības, bet ar mācībām tās nevarējām apvienot. Esam saņēmuši daudz labu atsauksmju. Paši esam spēlējuši skolas ballē. Vissarežģītāk ir iegūt klientus, jo neesam atpazīstami, bet cenšamies – esam izveidojuši vizītkartes, reklamējamies sociālajos tīklos un tirdziņos. Katrā tirdziņā esam dabūjuši apbalvojumu par labāko reklāmu. Tur cilvēki parasti interesējas, ko darām, kādas ir cenas. Ja ir vajadzība, pēc tam ar mums sazinās. Vislielākais prieks ir mūsu klienti un peļņa.

No pārējiem uzņēmumiem atšķiramies ar to, ka pašiem sava nauda bija jāieliek ļoti maz. Mēs esam kā mazs apakš-uzņēmums, bet gribam izaugt, lai par mums zina vairāk.”

Lāsma Reimane

SARUNA AR JUBILĀRI

Piedzīvoti dažādi pavasari

„Tik klusa kā šogad vēl nebija bijusi – nosvinējām vatsapā,” tā par savu dzimšanas dienu saka 3. aprīļa gaviļniece Ilze Lorence, kurai aprit 55. Tagad viņa ir jelgavniece, bet dzimusi Kuldīgā un ilgi strādājusi Ēdolē.

Ilze Lorence Francijā, Bretaņas reģionā, 2018. gada rudenī.

ATKAL PROFESIJĀ

„Vispirms mācījos Kuldīgas 2. vidusskolā, bet vidusskolu pabeidzu Rīgā,” stāsta jubilāre. „Pēc tam Latvijas Lauksaimniecības universitātē izmācījos par zootehniķi un profesijā arī strādāju. Pēc kolhoza beigām Ēdolē 14 gadus nostrādāju Gunāra Matroža kokzāģētavā. Tad atkal parādījās lielākas fermas, bet Kuldīgas novadā zemnieki nav tik maksātspējīgi. Esmu beigusi arī treneru kursus – ieguvu sertifikātu un Ēdolē vadīju basketbola treniņus bērniem. Mūsdienās treneriem grūti izdzīvot – jādara arī kaut kas cits. Pirms gada pārcēlos uz Jelgavu, strādāju Tukuma novadā lielā fermā uzņēmumā *Kalnāji*, un atalgojums ir adekvāts padarītajam. Turklāt Jelgavā dzīvo abas mazmeitas.”

Ilze izaudzinājusi trīs bērnus: Aivaru, Mārtiņu un Rūtu. Dēli dzīvo Latvijā, bet meita – Kopenhāgenā. „Rūta uz Dāniju aizbrauca studēt, arī Mārtiņš tur studēja. Dānija ir viena no tām valstīm, kur studijas ir bez maksas. Ja atrodi, kur strādāt, tad saņem labu stipendiju un vari

atļauties samaksāt gan transporta, gan dzīvošanas izdevumus. Studentam tur nav jāuztraucas,” saka I.Lorence.

BASKETBOLS IR DZĪVESVEIDS

Pašlaik Ilzi ar Kuldīgu saista basketbola klubs *Gertrūde*, kurā viņa darbojas vēl aizvien: „Basketbolu spēlēju kopš astoņu gadu vecuma. Skolā bija fizikultūras skolotājs Jānis Kreičmanis, un atceros, ka mēs Kuldīgā bijām viena no pirmajām sporta klāsēm. Toreiz tas nebija apzināti – mūs vienkārši uz to basketbolu pavisināja, es biju arī pietiekami gara. Vēlāk sporta skolā trenējos pie Raimonda Kramzaka. Ar gadiem tas patiešām kļuva par manu dzīvesveidu. Tagad basketbolu ar Kuldīgas meitenēm sanāk uzspēlēt retāk – satieku viņas vienreiz nedēļā. Uzspēlēju arī ar dobelniecēm un jelgavniecēm. Drīzumā bija paredzētas sacensības veterāniem, bet pašlaik viss ir atcelts.” Ilze jau vairākus gadus domā, ka šis būs pēdējais gads, bet: „Kamēr vēl varu paskriet, tikmēr nevaru nespēlēt.” Vēl I.Lorence organizē zolī-

tes turnīru Ēdolē: „Vienu reizi mēnesī tur braucu. Pašai patīk uzspēlēt un arī organizēt, parasti to apmeklē ap 24 spēlētājiem.” Ilze ar draugiem aizrāvusies arī ar auto un foto orientēšanos: „Sešas septiņas reizes gadā saikājam mašīnās un pēc kartes meklējam kontrolpunktus. Esam izbraukājuši visu Latviju pa tādām ceļiem, pa kuriem parasti nebrauktu.”

SVIN KOPĀ AR DĒLU

Jubilāre stāsta, ka apaļās un pusapaļās dzimšanas dienas sagaida lielākā draugu un radu pulkā. Šajā datumā gan vizbulītes ir ziedējušas, gan sniegs snidzis. 1990. gadā, kad dažas dienas vēlāk dzimis Mārtiņš, Kuldīgas vecajā slimnīcā pa logu redzējusi ziedošas plūmītes. „Atceros arī to, kā 40. jubileju nosvinēju Ēdoles pilī, bet 50 gadus – Īvandes muižā. Man patīk svinēt ar ballīti. Bieži vien esmu to darījusi kopā ar dēlu Mārtiņu, kurš dzimis 6. aprīlī. Viņam šogad 30. dzimšanas diena.”

Lāsma Reimane

Ilzes Lorences arhīva foto

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 1. līdz 7. aprīlim piedzimušas piecas meitenītes un divi puikas.

Bērniem doti šādi vārdi: Agate, Hanna, Paula, Simona, Elza, Gabriels, Rihards.

Ja jums ir pierakstīti interesanti bērnu izteicieni, sūtiet tos uz redakciju, publicēsim rubrikā *Bērna valodiņa*.

E-pasts: redakcija@kurzemnieks.lv.

MARTĀ MŪŽĪBĀ AIZGĀJUŠĪ

KULDĪGAS NOVADĀ

Andis Burdīgins (1958)
Anna Freimantāle (1926)
Ausma Rītiņa (1939)
Līna Pole (1931)
Sarmīte Aina Pūtele (1946)
Klaudija Buliņa (1953)
Aija Zariņa (1942)
Biruta Freiberga (1930)
Imants Osvalds Leke-Vīnvalds (1940)
Mirdza Emīlija Strazde (1930)
Anna Stepočkina (1935)
Valija Asne (1933)
Edmunds Goldbergs (1943)
Juris Linājs (1948)
Rīta Vilciņa (1942)

Ziedonis Mielavs (1941)
Andris Šmīdenbergs (1943)
Hermīne Belte (1914)
Arnolds Briedis (1931)
Aija Eida (1954)
Austra Kalniņa (1933)
Andris Peterlevičs (1953)
Ilmārs Zonbergs (1953)
Bronislava Millere (1937)
Valija Šalma (1939)
Ināra Tauriņa (1948)
Olīta Timošenkova (1948)
Zilga Aina Anna Ūdriņa (1944)
Dīta Vēze (1966)

SKRUNDAS NOVADĀ
Velta Balode (1947)

Madara Kurme (1992)
Skaidrīte Gabrānova (1954)
Austra Ansona (1944)
Uldis Kolerts (1969)
Fjodors Ozoliņš (1964)
Alma Upmane (1934)
Imants Bardanovskis (1937)

ALSUNGAS NOVADĀ
Ziedonis Āboliņš (1955)

(Sagatavots pēc dzimstarakstu nodaļu informācijas)

DVĒSELEI

Svarīgi, ar ko dalāties pārdzīvojumos

Inga Zārde,
psihiatre un
psihoterapeite

Mūsu ģimenē ir raksturīgi neko nekad neiznest uz āru, vienīgi vecmāte kādu sāpīgu epizodi izstāsta citiem radiem tiekoties vai pa telefonu. Un tad tie, kuri uzzina, nezina, kā izturēties, ko teikt, jo par to taču nav pieņemts runāt.

Katras ģimenes sistēma ar gadiem izveido savu unikālo veidu, kā tikt galā ar iekšējām nesaskaņām, problēmām, grūtībām. Tas ir saprotams, ka dažas ģimenes vēlas to paturēt tikai iekšienē un nestāstīt nevienam ārpusē. Bet es domāju, ka tas ir arī saprotams, ka cilvēki pat vienas ģimenes struktūrā ir atšķirīgi. Ar laiku var iezīmēties atšķirības tajā, kā katrs savus pārdzīvojumus pārstrādā un kur tos liek. Visiem nav viegli klusēt, paturēt sāpīgas lietas pie sevis. Domāju – tas ir pavisam dabiski, ka reizēm mēs

tiecamiem pie citiem cilvēkiem meklēt atbalstu un varbūt arī citu redzējumu. Turklāt var būt tādas tēmas, kuras nepavisam negribas pārrunāt ar savējiem. Protams, svarīgi, ar ko izvēlamies savos pārdzīvojumos dalīties. Labi, ja tie būtu cilvēki, kuriem var uzticēties, kas var sniegt klātbūtni un atbalstu, nevis nosodījumu.

Es ieteiktu radiem būt iejūtīgiem un vedomāti uz klausīt, ļaut viņai izrunāties. Tiekoties ar vecāsmātes ģimeni, patiesībā jau nav jādara nekas specifisks. Vienkārši esiet cieņpilni, labvē-

līgi klātesoši, atbalstoši! Ja ģimene tēmu atvērs un gribēs par jums jau zināmo situāciju parunāt, dariet to! Ja ne, tad paturiet to pie sevis, pārdomājiet klusībā savā prātā, nogaidiet!

Dzīve nevienam nav tikai skaista un izdevusies. Sāpīgas epizodes ir jebkurā ģimenē, arī tādā, kas no ārpusē izskatās skaista un kārtīga un izvēlas savas sāpes uz āru nenest. Bet, ja nejausi gadāties kā netiešs liecinieks sāpīgai situācijai citā ģimenē, esiet cieņpilni gan pret stāstītāju, gan pret galvenajiem iesaistītajiem!

BĒRNA VALODIŅA

– Man tas deguns sāp, kad es eju pāri tiltam.

.....

– Mēs sargājam māsiņu, lai briedis nenāk!

.....

Sarunas laikā mamma vairākas reizes pasaka *super*. Jēkabs iesaucas: – Mēs esam supernieki!

.....

Braucam ar auto. Māsa Nora

brēc, Jēkabs pēkšņi saka: – Es sēžu mierīgs un klusiņš.

.....

Mamma jautā: – Jēkab, vai tu zini, kas ir varavīksne?

Jēkabs: – Jā, krāsas.

Mamma: – Un kur tās krāsas ir?

Jēkabs: – Iespraustas zemē.

.....

Jēkabs: – Tie nav tvaiki, tā ir atrauga.

Mamma: – Atrauga?
Jēkabs: – Nē, žaga!

.....

Mamma: – Kas jums bija launagā?

Jēkabs: – Vannā.

Mamma: – Vai bija mannā putra?

Jēkabs: – Nē, gaisavannā (debesmannā)!

Par ceļošanu ierobežotos apstākļos

Ko jaunā koronavīrusa dēļ radusies krīze mainīs tūrismā? Par to saruna ar ANDRI KLEPERU – tūrisma pētnieku, Vidzemes augstskolas Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūta asociēto profesoru, gidu skolotāju, Latvijas Dabas fonda kādreizējo vadītāju.

Marta sākumā seminārā Usmā no dažādiem aspektiem stāstījāt par makšķerēšanas tūrismu, tostarp par meditāciju vienatnē pie ūdens un par liekiem, peļņu nesošiem svētkiem. Kas mainījies tagad, kad nautīgie ārzemju tūristi nevar iebraukt un arī iekšzemē ceļošana samazināta līdz minimumam?

Situācija ir ļoti mainīga. Tas, kas šodien notiek ārkārtējā situācijā, rīt var būt pretēji. Bet tas ir īstermiņā. Ilgtermiņā skatoties un ņemot vērā pēdējo gadu pieredzi, lauku tūrisms sācis ieņemt konkrētāk. Kurzemes piekraste kļuvusi ļoti pieprasīta ceļošanas vieta gan ārzemniekiem, gan Latvijas iedzīvotājiem. Pagājušajā gadā izpētīju – gadā Baltijas jūras piekrastē bijuši astoņi miljoni apmeklējumu. Tas ir ļoti daudz – aptuveni trešā daļa no visas tūrisma aprites. Protams, lielāko daļu paņēma Rīga un Jūrmala, kas ir pilsētas ar plašiem pakalpojumiem nozarē.

Vai turpmāk proporcijas mainīsies?

Latviešu valodā mēs arvien mazāk lietojam klasisko terminu *apskates objekts*. Tā nav tikai viena apskatāma lieta, bet vieta, kurā daudz var redzēt un ne tikai redzēt. Latvijas ceļotājs ceļo daudz, bet izaugsme nav bezgalīga. Mums naudas ir tik, cik ir. Divi miljoni nakšņojumu gadā ir diezgan stabils skaitlis. Mainās tikai vietas. Kādreiz populāra bija Ventspils, tagad tās vietu sāk ieņemt Alūksne. Attiecībā uz ārzemju tūristiem gan ir iespējama izaugsme. Vairāk nekā divas trešdaļas, kas ceļo pa Latvijas novadiem, ir no Baltijas jūras reģiona, īpaši no Vācijas, kā arī Somijas, Zviedrijas. Jā, daudzi brauc no Ķīnas, bet viņus interesē Rīga, Jūrmala, Rundāle, Turaida. Nez vai Sēlijā, Alsungā un citās līdzīgās vietās drīzumā var sagaidīt tādu lielvalstu tūristu pieplūdumu. Jāpauzē laukam – kādiem gadiem sešiem.

Cik būtiski to ietekmē nobremzētais ienākošais tūrisms?

Pašlaik ļoti, bet tālāko nevar prognozēt, nezinot, cik ilgi tāda situācija būs. Medijos izskanējusi ziņa, ka Latvijā atcelts ap 1600 lielu pavasara pasākumu. Tātad izpaliek iešūpošanās aktīvai tūrisma sezonai. Līdz ar to cilvēki vairāk dodas dabā – tur, kur domā, ka būs vieni. Sokas dažādi. Rīdnieki masveidā izbrauc ārpus

„Sakārtota vide un tīra daba nav domāta tikai tūristiem – tā svarīga arī iedzīvotāju dzīves kvalitātei. Ja es ar riteni varu no savas pilsētas izbraukt ārpusē skaistā, tīrā dabā, tad gūstu jaukas emocijas un jūtos laimīgs,” teic dabas un tūrisma pētnieks Andris Klepers.

galvaspilsētas. Lielajā Ķemeru tīrelī, Piejūras dabas parkā ir daudz vairāk cilvēku nekā iepriekšējos gados šajā laikā (saruna notika marta beigās – aut.). Aizvadītajās brīvdienās pie Zvārtas ieža stāvlaukumā nebija vietas, kur mašīnu nolikt. Tas pats Kurzemē. Tajā pašā laikā tēriņi nav lieli, un nav tāda ekonomiskā ieguvuma, ko var dot liels tūristu pieplūdums. Izpaliek komerciālā puse, kad cilvēki atstāj naudu kafejnīcās, naktsmītnēs, izklaidē. Ekonomiski ieguvēji varbūt ir veikali, bet ne tūrisma uzņēmumi.

„Vieniem vajag varbūt tikai telti un līdzpaņemtās sviestmaizes, otriem – ērtu gultu, siltu dušu un vakariņas restorānā.”

Pulcēšanās aizlieguma dēļ atcelts tūrisma sezonas atklāšanas festivāls Lido zivis Kuldīgā, bet zivis virs Ventas rumbas lēks neatkarīgi no tā,

un cilvēki brauks skatīties.

Ievērojot visus valdības rīkojumus un izolēšanās nosacījumus, tas nav aizliegts. Cilvēki nebrauks uz kupli apmeklētu pasākumu, bet dosies prom no savas urbānās vides Kuldīgas virzienā, kas manā skatījumā ir klusa mazpilsēta. Daudzi tā domās, un, visticamāk, būs cilvēku pieplūdums. Te ir jautājums, kā prast to izmantot, nepārkāpjot drošību. Vajadzību pēc kafijas taču neviens nav atcēlis. Ja nebūs kafejnīcas Ventas krastā, pirks pie kafijas automāta.

Iepriekšējā finanšu krīzē pieredzējam tā saukto atlikto vajadzību. Cilvēki vienmēr grib ceļot,

izrauties no ikdienas, pārlaut rutīnu. Krīzes laikā cilvēkiem bija mazāk naudas, viņi nevarēja atļauties braukt uz ārvalstīm, tāpēc ceļoja pa iekšzemi, devās dabā. Tagad ir līdzīgi. Pat tad, ja jau šovasar robežu atvērs, vēl kādu laiku būs bailes izbraukt ārpus valsts.

Kas ir tie mūsu dabas tūristi?

Nav noteiktas vecuma grupas. Arī viņu dzīves stils ir dažāds. Varētu teikt, ka katrs dabā meklē kaut ko savu: ir piedzīvojumu, klusuma vai autentiskās kultūras meklētāji, putnu vērotāji un tā tālāk. Romantiķi, kuriem vajag meditātīvu mieru vai – gluži pretēji – vētru un citas impulsīvas dabas parādības. Ir arī luksusa segments – tūristi, kas brauc vismaz uz četrpadsmit tūrisma komercijā ieguvums ir no tiem otrajiem. Ir arī izdevīguma meklētāji, kuri uz konkrētu vietu brauc tāpēc, ka tur ir cenu atlaides. Tad vēl kolektīvie braucieni, piemēram, skolēnu vai senioru ekskursijas, bet tagad tās izpaliek.

Kā no vides aizsardzības viedokļa tiek vērtēts dabas un aktīvā tūrisma intensitātes pieaugums?

Jābūt atbildīgiem abpusēji: gan tūrisma uzņēmējiem, tostarp apskatāmās vietas apsaimniekotājiem, gan pašiem ceļotājiem. Uzņēmējiem jāsaprot, ka ilgtermiņā ienākumi būs atkarīgi no tā, cik

No Andra Klepera Rokasgrāmatas makšķerēšanas tūristiem

/Gan tiem, kuri makšķerē, gan tiem, kuri dodas zivis ēst vai vienkārši priecāties par dabu./

- Dabas tūrisma potenciāls ir augšupejošs, jo neiet masu virzienā, bet ir orientēts uz ekskluzivitāti. Tas labvēlīgi tieši novadiem.
- Makšķerēšanu tāpat kā putnu vērošanu salīdzinu ar mazajām performancēm. Piemēram, ar pirmizrādi leļļu vai citā teātrī, par ko samaksāju 18–20 eiro, pusotru stundu vai divas sēžu un skatos. Tas ir līdzvērtīgi – aizbraucu dabā un skatos neatkārtojamus skatus.
- Lielākā daļa tūrisma mītnu (Latvijā ap 90%) atrodas pie ūdeņiem: jūras, upēm, ezeriem, diķiem.
- Tūrisma makšķerēšana nav tikai zivs ķeršana, tajā ir sava kultūra, tradīcijas.
- Kultūras mantojums. Cilvēku interesē, kur, kā un kādus murdus lika. Kā tas nēģis tajos nāca, kā tos ārā cēla. Kā zvejnieki dzīvoja, gērbās utt.
- Personiska izzināšana. Kāds rīdnieks varbūt atklās savas saknes zvejniekiem. Atbrauks ne pēc zivīm, bet tikai palūgs laivu, lai būtu dabā, meditētu. Cilvēkam nav vajadzības pēc nēģa vai zuša. Viņam vairāk gribas no kaut kā aizbēgt.
- Daba un piedzīvojums. Cilvēks var piecelties piecos no rīta, pieciest neērtības, iziet no pierastā komforta. Kad tas, kurš nekad nav makšķerējis, upes vai ezera krastā ierauga to agrā rīta brīnīģīgo miglu ikdienā neredzētās krāsās, rodas neatkārtojamas izjūtas.

veselīga un līdz ar to kvalitatīva būs daba. No ekonomikas un arī vides aizsardzības viedokļa ir nepārdomāti īstermiņā izmantot iespēju *nonest visu*, kas ņemams. Tāds kā *Stirnu buka* skrējieni Slīteres dabas parkā vienā dienā var dot lielu peļņu. Atbrauks kādi trīs tūkstoši cilvēku, katrs vismaz divus trīs eiro, pat vairāk kaut kur samaksās. Nedomāju, ka tā ir vieta, kur vajag ekonomikas sildīšanu. Tajā pašā laikā kā piemēru var minēt Priežu taku Kolkas ragā. Ja tur pa šķembu uzbērumu noskries 500 skrējēju, nekas slikts nevarētu notikt. Tikai vajadzīga laba organizācija.

Dabas sargātājiem ir bail: „Nu, kā gan tas būs – skries bari, izbradās sūnas, augus! Labāk neļaut.” Jāmeklē kompromiss, jārēķina, kāda būs ietekme uz dabu un uz ekonomiku, ko iegūs vietējie un ko atbraucēji. Esmu novērojis, ka kāds uzņēmējs uzbūvē kaut ko tikai tāpēc, ka cits citā vietā tā darījis. Jārēķina, ko katrai vietai tas dod. Tas ir zināšanu, stratēģijas un izpratnes jautājums.

Uzņēmējs savā ierobežotajā vietā vides kvalitāti var nodrošināt. Bet, ja tā ir pašvaldības teritorija, piemēram, mūsu Ventas ieleja, Kuldīgas pils-

kalns, Riežupes dabas parks un citas, kurās bezatbildīgi atpūtnieki ko lauž, posta, atstāj atkritumu kalnus?

Šādas vietas nav domātas tikai tūristiem, tās ir arī iedzīvotāju dzīves kvalitātei. Izbraukt no savas pilsētas skaistā, tīrā dabā varbūt nav primārā vajadzība sociālajā jomā vai izglītībā, tomēr nozīme tam ir. Tas paceļ dzīvesvietas vērtību. Es dzīvoju skaistā vietā! Varbūt man nemaz nevajag nekur tālu braukt? Un par šo vietu jābūt atbildīgam.

„Pamēģini tikai nosūdzēt – būsi stukačs! Tāda uztvere ir nevēdzīga, tāpat kā nevēdzīgi ir postīt dabu. Ja pats postītājs to nesaprot, sapratīgajiem jābūt atbildīgiem.”

Izpratne par to jau sāk mainīties, kaut no postpadomju laikiem vēl velkas līdzīgs tāda domāšana, ka ziņošana ir tikai negatīva nokrāsa. Pamēģini tikai nosūdzēt – būsi stukačs! Tāda uztvere ir nevēdzīga, tāpat kā nevēdzīgi ir postīt dabu. Ja pats postītājs to nesaprot, sapratīgajiem jābūt atbildīgiem. Ne vienmēr jāiejaucas pašam un jāklūst par kārtības ieviešēju. Ir dažādas

iespējas, kā *reportēt* to nesapratīgo rīcību atbildīgajām iestādēm.

Arī apsaimniekotājiem jābūt elastīgākiem. Nevar atkritumu savākšanu organizēt tikai pēc kalendāra, kurā teikts, ka pavasaris sākas tādā un tādā datumā. Ir silti, un cilvēki brauc uz jūras piekrasti, dabas parkiem. Attiecīgi jāpārdomā šai tūristu plūsmai.

DABĀ

Prom klusumā un mierā

Turpinām ielūkoties dabas taku piedāvājumā.

Ēvažu dabas taka

Tā atrodas Rīgas–Kolkas šosejas malā pie Slīteres nacionālā parka robežas. Tā ir labiekārtota, un no stāvkrasta paveras skaists skats uz Rīgas jūras līci un piekrasti. Kras-ta augstums ir 8–15 m. Takas garums – 300 m. Ēvažu stāvkrasts ir devītais augstākais visā Rīgas jūras līča piekrastē. Izmēros to pārsniedz vien Jūrkalnes stāvkrasts.

Lāčupītes dendrārijs

Tā ir īpaši aizsargājama dabas teritorija starp Apšuciemu un Klapkalnciemu Engures novadā. Objekta pilnais nosaukums ir Igora Medņa Lāčupes dendroloģiskie stādījumi. Tie izveidoti kā dabas piemineklis, lai saglabātu un pavairotu vērtīgos svešzemju kokus. Te reģistrēti ap 60 skujkoku un 350 lapkoku sugu. Visskaistāk tur izskatās maijā un jūnijā – rododendru ziedēšanas laikā. Stādījumu veidošana sākta 1959. gadā, un to platība ir 7,2 ha.

Vasenieku purvs

Dabas liegumā *Vasenieku purvs*, kas atrodas Ventpils novadā un ir viens no Stiklu purviem, ierīkota 4 km gara taka ar koka laipām. Stai-gājot pa tām, var ieraudzīt aizsargājamas putnu sugas, neskartus augus un vienkārši atpūsties, vērojot unikālo ainavu. Taka izveidota tāpēc, lai iepazīstinātu ar vienu no skaistākajām Lat-vijas dabas dzīvotnēm – sūnu jeb augsto purvu. Laipa vijas gar skaistiem purva ezeriem, un tās vidū var uzkāpt putnu vērošanas torni.

Inta Jansone

Dosimies vērot putnus!

Putnu dienu mēnesī aprīlī Latvijas Ornitoloģijas biedrība iesaka padomus, kā kļūt par labiem putnu vērotājiem.

PIEMĒROTS APĢĒRBS

Dodoties vērot putnus, ieteicams izvēlēties tumšu vai dabas toņu apģērbu, lai cilvēku tie tik drīz nepamanītu. Apģērbam jābūt tādām, kas ļaus justies silti, ērti un sausumā.

iztramā.

Ieteicams iet uzmanīgi, runāt klusi, mobilajām ierīcēm izslēgt skaņu un putnam pārāk netuvo-ties. Lai to redzētu, jālieto bi-noklis.

KAS MUGURDOMĀ?

Somā jāieliek binoklis, bločiņš, rakstāmriks novērojumu piezī-mēm un, protams, putnu notei-cējs. Bločiņā jāieraksta datums, vieta, laiks un novērotie putni. Jāziņo portālā www.dabasdati.lv. Līdzī jāņem dzeramais ūdens, vieglas uzkodas. Var būt arī fotoaparāts, bet nav ieteicams iz-mantot zibspuldzi, lai putnus neiztraucētu.

NEIZTRAUCĒ!

Ja putnu vērotājs būtu dzeguzes vietā, kas uz Latviju atlidojusi 8000 km no kādas tālas Āfri-kas valsts, nupat nolaidusies uz zara, izsalkusi un nogurusi, diez vai būtu prieks pēkšņi sadzirdēt skaļu ļaužu pūli, kas tuvojas šai vietai. Kaut gan putnu vērošana ir aizraujoša, vienmēr jāpatur prātā, ka to drošība un labklājība ir pirmajā vietā. Pārbiedēts putns var pārtraukt meklēt barību, ba-rot mazuļus un atpūsties, ja būs

NEAIZTIEC LIGZDAS!

Ja stāsts ir par putnu ligzdoša-nas vietām, ir īpaši svarīgi ievē-rot attālumu. Iztraucējot ligzdas dzīvi, putni var doties prom, ne tikai nepabarojuši mazuļus, bet pat pakļaujot tos briesmām, ra-dot risku, ka neaizsargātai ligz-dai uzbrūk plēsējs.

IZMANTO VĒROŠANAS TORŅUS!

Putnu vērošanas vietas un tor-ņi ir laba izvēle, kas ļaus put-nus redzēt, neatklājot tiem savu klātbūtni. Vienlaikus tas ir labs patvērums no tiešas saules vai lietus un vēja. Putnu vērošanas torņu sarakstu var skatīt vietnē www.tornucinas.lv sadaļā *Kar-te*.

NEATSTĀJ PĒDAS!

Ir vērts paturēt prātā, ka ne-drīkst neko ņemt un neko atstāt. Nepiesārņo dabu – paša atnestos vai pamanītos atkritumus nes lī-dzi!

BIBLIOTĒKĀ

Īstais brīdis lasīt e-grāmatas

Kuldīgas galvenajā bibliotēkā dažās dienās pēc slēgšanas elektronisko grāmatu lietotājiem piepulcē-jušies gandrīz 180 jaunu lasītāju. Līdz šim bija pašam jāatnāk un jāreģistrējas, bet tagad autorizācijas datus var saņemt, piezvanot uz bibliotēku.

Vietnē 3td.lv (*Trešais tēvadēls*) e-grāmatu bibliotēka darbojas kopš pērnā gada. Tajā jebkurš, izmantojot autorizāciju, ko var iegūt tuvākajā bibliotēkā, var bez maksas lasīt grāmatas elektronis-kā formā. Tas tiek nodrošināts ar valsts atbalstu, jo teksta lejuplā-dēšanu finansē valsts.

PIRMAIS GADS – VEIKSMĪGS

Starptautiskajā konferencē *Grā-mata un... veidotājs, glabātājs, lasītājs*, kas notika *Latvijas grā-matu izstādē 2020*, pirmā gada rezultāti nodēvēti par veiksmes stāstu. Pakalpojuma lietotā-ju skaits aug lēni, bet stabili. „Esam radījuši izcilu kultūras e-pakalpojumu, par ko ārzemju kolēģi mūs apskauž,” tā konfe-rencē izteicās Valmieras biblio-tēkas pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītāja Olga Kronber-

Līdz 14. aprīlim vietnē 3td.lv ir palielināts mēneša lasāmvielas limits – viens lietotājs var paņemt 18 grāmatas.

ga. Kuldīgas galvenā bibliotēka no paša sākuma e-grāmatas po-pularizējusi un pēc lietotāju skai-ta ir pirmajā desmitniekā valstī.

Pašlaik e-grāmatu bibliotēkā ir vairāk nekā 300 izdevumu, kuru klāsts katru nedēļu tiek papild-nāts ar trim jauniem. Elektronis-ki var lasīt daudzas no tām, uz kurām bibliotēkās gaida rinda. Janvāra sākumā bija reģistrēts vairāk nekā 6000 lasītāju no no-vadiem, bet tagad skaits audzis. Diennakts laikā vietnē 3td.lv reģistrējas pat vairāki simti lasī-tāju, pēdējo dienu laikā pat 250, diennaktī izsniegts vairāk nekā 300 e-grāmatu.

ĒRTA ALTERNATĪVA

E-bibliotēkā šogad parādījušās arī tulkotas grāmatas, bet vēl aiz-vien lielākā daļa ir latviešu auto-ru darbi. Izdevēji, kuri piedalījās diskusijā, minēja, ka tulkoto grā-matu iekļaušanu aprūtinā autor-tiesību juridiskās nianses.

Projekta sākumā no izdev-niecībām bija jūtama pretestī-ba, bet nu tās ir ieinteresētas. Konferencē tika uzsvērts: vairs netiek runāts par to, ka elektro-niskās grāmatas varētu aizstāt drukātās. Tās tiek minētas kā ērta alternatīva. Mainījies arī e-grāmatu lasītājs. Agrāk tas bija jauns cilvēks, kuram la-sīšana svešvalodās nesagādā grūtības, bet tagad e-grāmatas izmanto jebkura vecuma un sa-biedrības slāņa cilvēki. Piemē-ram, senioriem šī iespēja var būt ērta, jo ir iespēja palielināt bur-

tus. Elektroniski ērtāk lasīt liela apjoma grāmatas.

DOMĀ, KĀ SATURU DAŽĀDOT

Tiks domāts par satura dažā-došanu. Elektroniski domāts piedāvāt specifiskus nozaru iz-devumus, kā arī laikrakstus un žurnālus. Viens no attīstības virzieniem varētu būt arī audio-grāmatas. Izdevēji diskusijā uz-svēra, ka jaunākās grāmatas šai bibliotēkai netiek piedāvātas, bet pietiekami jaunas gan un arī ag-rāk izdotās, kuras ir pieprasītas, bet vairs nav pieejamas. Kādi izdevniecībās ir atlases kritēriji, kuras grāmatas e-bibliotēkai pie-dāvāt? Tās izvēlas to literatūru, ko juridisku apsvērumu dēļ var šādi izplatīt. Izdevēji atzina, ka sagatavot e-grāmatu ir laikietil-pīgi un dārgi. Tā nauda, kas sa-ņemta par e-grāmatu izmantoša-

E-grāmatu bibliotēka

- Darbību sāka 2019. gada 7. janvārī.
- Tajā bija 114 latviešu autoru darbu, kurus nodrošināja apgāds *Zvaigzne ABC*, IT uzņēmums *Tieto Latvia* un Kultūras informācijas sistēmu centrs.
- Pašlaik grāmatas piedāvā arī apgāds *Mansards* un izdevniecība *Prometejs*.

Lai arī Kuldīgas bibliotēka slēgta, grāmatas var saņemt, vienojoties **pa tālruni 25618263**. Tāpat var uz mājām paņemt filmas, galda spēles un preses izdevumus.

nu, tiek tērēta autoratlīdzībai un jaunu grāmatu sagatavošanai.

Iveta Grīniņa,

Kuldīgas galvenās bibliotēkas pakalpojumu nodaļas vadītāja

DROŠĪBAI

Medicīnas maska, pašu šūta vai šalle?

Latvijā aizvien vairāk uzņēmumu piedāvā sejas maskas, kas it kā pasargā no Covid-19. Kam pievērst uzmanību? Kā pareizi lietot? Šos jautājumus Kurzemnieks uzdeva Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas komunikācijas daļas vadītājai Janitai Veinbergai.

KAS PASARGĀS?

„Latvijā vēl nav noteikts, ka maskas jānēsā obligāti. Tas jāatceras,” skaidro J.Veinberga. „Bet jāuzsver divi reizi divi metri, roku mazgāšana un dezinfekcija. Ar to situāciju esam noturējuši, un vajadzētu tā turpināt. Ķirurģiskās maskas ir ļoti liels deficīts. Tādēļ uzsvēram, ka tās nav obligāti jānēsā, lai cilvēki nejutu prātā un nepirktu par neadekvātu cenu. Ja kāds ticis pie šādas maskas, tad jāsaprot, ka tās ir vislabākās, ja runa ir par pasargāšanos un to, lai pasargātu apkārtējos.”

JA IR PAŠŠŪTA

„Visos novados cilvēki maskas šuj paši no kokvilnas auduma, bet to galvenais uzdevums – atradināt cilvēku no sejas aiztīšanas. Reti kurš aizdomājas, cik bieži ar rokām aiztiekam seju. Šādai maskai viss ies cauri, bet, ja tas palīdz neaiztikt seju, tas ir labi. Ja seju aiztiek ar netīrām rokām, var saslimt ne tikai ar Covid-19, bet arī ar gripu un citām slimībām.

Vēl maskas nēsāšanai pozitīvs ir psiholoģiskais aspekts. Lai kāda tā nebūtu, tā rada cilvēkam drošības izjūtu, veikalā viņš jutīsies mazāk saspringts, un tas ir pozitīvi. Citi sejai priekšā aizliek

šalli. Ja tas nomierina, tad labi, jo galvenais ir, lai cilvēks jūtas droši.”

JA IR ĶIRURĢISKA

„Ja ir ķirurģiskā maska – zaļa vai zila, tai aeroinfekcijas cauri neiet, un te galvenā ir pareiza lietošana. Vispirms tīras rokas. Iejojot veikalā, tās jādezinficē. Tad paņemam masku aiz sānu gumijām, kuras paredzēts nostiprināt aiz ausīm, un uzliekam. Maskas malu pieturam virs deguna tajā vietā, kur iestrādāts tāds kā kokteiļa salmiņš, bet apakšējo daļu novelkam pāri mutei un zodam. Maskai jābūt uz visas sejas apakšējās daļas, jāturas stingri. To nedrīkst turēt kabatā kopā ar naudu vai piešņaukt mutaitiņu. Vislabāk ielikt maisiņā.

Kad maska uzlikta, to vairs neaiztikt! Nav ērti, ir karsti, var svīst brilles, bet aiztikt vairs nedrīkst! Tad, kad veikals izstaigāts, atkal jādezinficē rokas, un tikai tad masku atkal paņem aiz sānu gumijām un noņem no sejas. Turēt drīkst tikai aiz gumijām! Masku ieliek maisiņā un izmet. Nemēģiniet dezinficēt, gludināt ar gludekli un mazgāt, jo tā izjūks! Galvenais – tīras rokas.

Ja gribas sevi vai apkārtējos pasargāt, jāmeklē uzņēmumi ar re-

putāciju, kas piedāvā medicīnai paredzētās maskas.”

KĀ PAREIZI NOVILKT CIMDUS?

„Svarīgi tos ne tikai uzvilkt, bet arī pareizi novilkt,” atgādina J.Veinberga. „Galvenais – ar kailām rokām nepieskarties lietoto cimdu ārpusi. Novilkšanas tehniku katrs var izmēģināt mājās. Tātad, kad cimdi rokās, kreisās rokas cimdus ar labo roku tiek saņemts tur, kur ir plaukstas locītavas. Tad to it kā velk nost un vienlaikus izgriež tā, lai iekšpuse ir uz āru. Līdz galam nenovelk – tikai līdz pusei. Tad ar kreisās rokas pirkstiem, uz kuriem vēl ir cimdus, to pašu dara ar labās rokas cimdu. Novelk, to izgriežot uz otru pusi. Ir vēl viena tehnika. Kreisajai rokai cimdu novelk pilnībā, tad zem labās rokas cimda paliek pirkstu un, saņemot aiz iekšpuses, velk nost. Bet katram pirms tam jāizmēģina, jāiemānās.

Izlietos cimdus tāpat kā maskas izmet. Nekādā gadījumā nedrīkst likt kabatā vai somā. Iedomājieties, ka cimdus, uz kuriem, iespējams, atrodas vīruss, jūs iemetat somā pie mobilā telefona! Rokas it kā tīras, bet, paņemot telefonu, vīruss ir uz rokām.”

Alberts Dinters

LAUKU DARBI

Jāizmanto mitrums

Jau pirms Lieldienām lielā daļā Latvijas lauku ir piesēti zālāji, sākusies graudaugu, kā arī agro dārzenų sēja. „Laiks labs – silts, mitrums ir pietiekams, un tas jāizmanto,” mudina Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra vecākais speciālists dārzkopībā Māris Narvils.

„Šogad varam sākt pāris nedēļu agrāk. Kurzemes pusē, kur nebija tāda sala kā austrumu daļā, tūlīt sāks ziedēt Kaukāza hibrīdās plūmes. Tas nozīmē, ka vainagu veidošana jābeidz, jo arī citiem kaulņkokiem un ābelēm strauji veidojas pumpuri. Šur tur gan var redzēt, ka sals mazliet apskādejis upeņu krūmus, saussēržus, tomēr kopumā nevar teikt, ka bojājumi būtu lieli.

Tā kā tuvākajā laikā nokrišņi netiek prognozēti, darbi uz lauka un dārzā jāsteidz, lai paspētu iesēt optimāla mitruma apstākļos, jo saule un vējš augšņi ātri padara sausu. Nokrišņi nav bijuši ievērojami – pārsvarā tikai tāds lēns lietus, rasināšana miglas veidā. Pēc nedēļas jau varētu sēt agro kāpostu šķirnes. Kartupeļu stādīšanai gan nedaudz par agru, jo zeme

vēl diezgan auksta – jānogaida pāris nedēļu. Varbūt kāds entuziasts pacentīsies arī kartupeļus nelielā platībā iestādīt. Nav pilnīgas pārlicības, bet iespējams, ka temperatūra zem nulles vairs nenokritīs, tomēr ar siltumu mīlošām kultūrām nevajadzētu riskēt. Tās lai paliek maija darbiem! Labvēlīgie laika apstākļi jāizmanto, bet ar atsevišķām kultūrām pārsteigties arī nevajag.

Brīvdienas, kurās nenotiek nekādi pasākumi, noteikti var izmantot darbiem dārzā. Krīzē ir vērts padomāt: varbūt šogad vairāk izaudzēt pašiem. Mēs nezinām, kā situācija attīstīsies, kāds scenārijs īstenosies pasaulē. Savs nodrošinājums būs, ja kaut daļu pārtikas izaudzēsīm, tad izdzīvošana būs drošāka.”

Daina Tafelberga

GRIBU ZINĀT

Par gēla nagiem

Ko darīt ar gēla nagiem, ja pie manikīra iet nevar?

Atbild manikīre Kristīne Kromane: „Tā nav mirstama vaina. Jāatturas tos plēst vai graužt. Vienkārši jānovilē pēc iespējas īsāki un jāgaida, kad beigsies krīze.”

VESELĪBAI

Mazgāt, slaucīt un ieziest

Kā šajā laikā, kad aizsardzībai no koronavīrusa rokas tik bieži jāmazgā, tās pasargāt no sausuma un plaisāšanas?

Manikīre Kristīne Kromane uzskata, ka vienīgais līdzeklis ir pēc iespējas taukaināki krēmi, arī tādi, kuros ir paaugstināts glicerīna daudzums. Arī dermatoloģe Vanda Bondare-Ansberga pārliecināta, ka palīdzēt var bieža krēma lietošana – vislabāk pēc katras roku mazgāšanas.

VAR KOMBINĒT

„Roku mazgāšana ir viens no svarīgākajiem, drošākajiem un lētākajiem veidiem, kā ar to mikroorganismu cīnīties,” atgādina dermatoloģe. „Ūdens uz ziepes dažkārt var būt kairinošāki nekā dezinfekcijas līdzeklis, bet tikai uz līdzekli vien pāriet arī nedrīkst. Ja rokas ir redzami netīras, tās jāmazgā ar ūdeni un ziepēm. Ja esat pieskāries potenciāli inficētām virsmām, piemēram, rokturiem, varētu lietot līdzekli, lai rokas nav jāmercē ūdenī 100 reizu dienā. Ar ziepju putām noārdās ādas dabiskā aizsargbarjera, un tas rada

sausumu. Tāpēc līdzekli un mazgāšanu var kombinēt, bet vienā reizē abus nevajag. Galvenais – rokas kārtīgi noslaucīt, jo mitras ir vieglāk inficēt.”

SAUDZĒJOŠUS UN BEZ ALERGĒNIEM

„Īpaši tiem cilvēkiem, kuriem jau ir problēmas (roku ekzēma, psoriāze), mazgāšanai labāk izmantot saudzējošas, vienkāršas ziepes bez smaržvielām, var lietot bērniem domātās. Kad rokas nosusinātas, jāuzklāj krēms. Arī tam jābūt maz alergiskam, neitrālam, piemēram, tādām, kura sastāvā ir urea (urīnviela – red.). Pirms gulētiešanas būtu labi rokas nomazgāt, kārtīgi uzklāt treknu krēmu un uzvilkt kokvilnas cimdus, lai veicinātu uzsūkšanos,” teic V.Bondare-Ansberga.

Inguna Spuleniece

Jekaba Aleksandra Krumiņa foto

♦♦♦ Rokas vispirms jāsamitrina, tad kārtīgi jāsažiep un zem tekoša ūdens jānoskalo. Pēc tam svarīgi pilnīgi sausas nosusināt tīrā auduma vai papīra dvielī. Kopā visām darbībām jāaizņem vismaz 20 sekundes.

♦♦♦ Ja ūdens ir pieejams, dezinfekcijas līdzekli lietot nevajag. Ja nav, tad līdzekli jābūt vismaz 70% alkohola. Tas jāuzklāj kārtīgi.

TAUTAS METODES ROKU KOPŠANAI

/Tikai uz pašu atbildību, brīdina dermatoloģe./

○ Tikko novārtus kartupeļus samīca ar krējumu, sviestu vai eļļu, lai veidojas biežputra. Drusku atdzesē un iemērc tajā rokas. Var to izmantot arī kā masku – uzklāj uz rokām, aptin ar polietilēna plēvi, divi vai šalli un tur 20 minūtes. Tad rokas noskalo remdenā ūdenī un nosusina. Biezputras maska patīk arī pēdām. Ja negribas tā, tad rokas patur siltā ūdenī, kurā vārīti kartupeļi.

○ Roku ādu un nagus ieziež ar rapšu, olīvu, mandeļu vai linsēkļu eļļu, uzvelk cimdus, tur vismaz pusstundu. Pēc tam noskalo ūdenī (bez ziepēm) un nosusina.

○ Kefīru vai kādu citu skābpiena produktu (lakto, krējumu u.c.) samaisa ar kliņģerīšu novārtījumu un iemasē rokās.

○ Roku ādai patīk vazelīns vai glicerīns. Šīm vielām var pievienot ēteriskās eļļas: mandeļu, aprikožu, citrusaugļu. Tējas koka eļļa dezinficē brūcītes vai iekaisumus. Ja āda saplaisājusi vai ir sīkas brūcītes, labi palīdz glicerīns, kam pieliet nedaudz ožamā spirta. Vazelīnam var pievienot alveju un mandeļu eļļu.

○ Barojošu krēmu var pagatavot no avokado, olas dzeltenuma un saldā krējuma vai olīveļļas.

PĀRDOD

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žaļūziju piedāvājums. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638.

Sēklas **KARTUPEĻUS** ar piegādi, liela izvēle. Tālr. 20478394.

Sēklas **KARTUPEĻUS**. Agros: 'Riviera', 'Solists' (25 kg maiss – 9 eiro); vidējos: 'Vineta', 'Vega', 'Saraja', 'Jelly', 'Borovina', 'Laura', 'Marabel' (25 kg maiss – 7 eiro). Lopbarības kartupeļus. Piegāde. Tālr. 24824845, 29591971.

Slaucamas **GOVIS** un grūsnas **TELES**. Tālr. 25900486.

SIA Vēvers pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 120 eiro. Tālr. 26651831.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Sausu, skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms 20 m³. Tālr. 20514042.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**, skaldītu malku, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Pārdod skaldītu lapkoka **MALKU** vajadzīgajā garumā. Tālr. 29145060.

Lapkoku **MALKU**, klučos un skaldītu. Tālr. 29413422.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

TRŪDMĒSLUS. Tālr. 26823474.

KŪTSMĒSLUS: zirgu un govju; kūdras, skaidas 50 l maisos vai 1000 l kravās. Tālr. 25965081.

PĒRK

TRAKTORUS, piekabes, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

Pērk **MUCAS**, lielus grozus, vīna pudeles un citus senus priekšmetus muzeja vajadzībām. Tālr. 29247670.

SIA **PRIEDES AG** pērk **CIRSMAS** un **MEŽUS**. Tālr. 26993794.

MEŽUS, cirsma, malku. Tālr. 26544462.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

A/s Talsu mežrūpniecība, Dumpiņu iela 3, Stende, Talsu nov., LV-3257

PĀRDOD:

- virpotus, mizotus skuju koku mietus,
- žogu, sētu izgatavošanai,
- šūpoļu, bērnu laukumu izgatavošanai,
- augļu kociņu, krūmāju nostiprināšanai,
- dīķu, upju krastu nostiprināšanai u.c. pielietojumiem;
- apdares, apšuvuma dēļus;
- mulču.

Kontaktpersonas:
Gatis, 26538894,
Oskars, 22044160; tālr. 63274257.

DAŽĀDI

JURISTA pakalpojumi Liepājas ielā 21 – 1, Kuldīgā. Tālr. 29293749.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

JUMTU DARBI, maiņa un citi darbi. Fasādes siltināšana, apdare, telpu remonts, materiālu piegāde. Tālr. 26220256.

Teritorijas **SAKOPŠANAS DARBI**, vecās zāles un krūmu pļaušana, zāģēšanas darbi. Tālr. 28958135.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; meža audzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana. Tālr. 27226777.

SIA **Energoparks** veic **APAUGUMA** tīrīšanu ar kniebējeksikatoru. Tālr. 28813110.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai. Tālr. 29150380, 26458900.

MEKLĒ DARBU

Meklēju **PAGaidu DARBUS**. Tālr. 26937742.

LĪDZJŪTĪBAS

*Ja nākas kaut ko ļoti tuvu zaudēt.
Tad nākas gluži cilvēciņi skumt.*

/O.Vācietis./

Skumjās esam kopā ar Raju, mūsu zaudējot.

Valda, Lidija, Linda

Izsakām visdziļāko līdzjūtību **KĀRĻA LĀDENA** tuviniekiem.

Medību biedrība **Kuldīgas ATU**

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.*

/S.Kaldupe./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Guntaram Martinsonam, mūsu zemes klēpī guldot.

SIA **Alīteni** kolektīvs

*Mēs klusējot paliekam,
Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs.*

/S.Kaldupe./

Izsakām līdzjūtību Elīnai Voikai, no vecmāmiņas atvadoties.

Kuldīgas attīstības aģentūras kolektīvs

Mūžībā devies
KĀRLIS LĀDENS.

Izvadīšana ceturtdien, 9. aprīlī,
13.00 no vārtiem pie vecās
Kalnu kapu kapličas Kuldīgā.
Tuvinieki

PĀRDOD
viegli uzstādāmas
SILTUMNĪCAS:

2 x 3 m – 140 EUR
3 x 4 m – 180 EUR
3 x 6 m – 220 EUR
3 x 8 m – 265 EUR
Ar izturīgu armēto plēvi. Piedāvājam arī polikarbonāta siltumnīcas. Aizvedīsim.
T. 27848667.

LAIKA PROGNOZE

Vai Lieldienās snigs?

Pēc pirmajām siltajām aprīļa dienām, kad darba nedēļas vidū gaiss iesila virs 15 grādiem, brīvdienās temperatūra atkal pazemināsies. Ja nu tomēr vēsums Lieldienās nemazinās vēlmi iziet no mājas, lai pabūtu dabā, jāatceras par ierobežojumiem koronavīrusa dēļ un rūpīgi jāapsver maršruts.

Laika ziņu komentētājs Toms Bricis salīdzinājis Lieldienas un Ziemassvētkus kopš 2012. gada: kuros svētkos biežāk snidzis, kad bijis silti un zaļojusi zāle. Izrādās, ka sešās pēdējās Lieldienās lielā Latvijas daļā snidzis, bet Ziemassvētki balti bijuši tikai četras reizes. Iespējams, ka šogad Lieldienas gūs vēl lielāku pārsvaru, jo vismaz vienā no brīvdienām sniegš tiek prognozēts. Spēkā vairs nav ticējums – ja zaļi Ziemassvētki, tad baltas Lieldienas, jo pēdējos astoņos

gados tas pierādījies tikai divas reizes, bet pārsvarā bijusi cita kombinācija.

Te gan jāņem vērā, ka Ziemassvētki ik gadu ir vienos un tajos pašos datumos, bet Lieldienās tie mainās. Piemēram, 2016. gadā Pirmās Lieldienas bija 27. martā, bet pērn – 21. aprīlī. Šopavasār tās ir kaut kur pa vidu.

Tā kā šodien Latvijā ielūdzis arktiskās gaisa masas, temperatūra sāks pazemināties. Nākamajās trīs dienās Viduskurzemē tā turēsies ap +7 grā-

diem, bet naktīs noslīdēs zem nulles. Par kādu grādu siltāka būs svētdiena, jo sestdien valdošo ziemeli nomainīs dienviņu un dienviņdaustrumu vējš.

Pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra prognozēm, svētdiena vēl būs tikai apmākusies, bet naktī uz pirmdienu sāks līt. Nokrišņi pie mums būs arī Otrajās Lieldienās, tostarp T.Brīča pareģotais sniegš. Atgriezīsies ziemeļu un ziemeļrietumu vējš, tādējādi nākamās nedēļas sākumā temperatūra vairs nepacelsies virs +5 grādiem. No trešdienas sāks vairāk spīdēt saule (*Gismeteo.lv*) un gaiss atkal iesils.

Daina Tāfelberga

Kā Kurzemnieku
ABONĒT
INTERNETĀ?

PALIEC
MĀJĀS!

1.SOLIS. Dodies uz www.abone.pasts.lv.

2.SOLIS. Lapas augšā meklētājā (zilā lodziņā) ieraksti *Kurzemnieks*. Izvēlies variantu:
• *Kurzemnieks* (1 mēn. – 6,10 eiro),
• *Kurzemnieks* ar *Laimīgo programmu* (1 mēn. – 6,95 eiro).

3.SOLIS. Bez reģistrēšanās – nospied pogu *Pievienot grozam* un izvēlies abonēšanas periodu, nospied pogu *Tālāk*.

4.SOLIS. Aizpildi ailes tabulai *Saņēmējs un piegādes adrese* (vārds, uzvārds, adrese), ieķeksē lodziņā apstiprinājumu, ka esi izdevuma saņēmējs.

5.SOLIS. Ieķeksē lodziņā, ka esi iepazinies ar noteikumiem, izvēlies samaksas variantu:
• ar karti,
• *Swedbank* internetbankā.

VĀRDADIENAS

No 9. līdz 17. aprīlim

9. Valērija (2859), Žubīte (4), Alla (5313)
 10. Anita (9592), Anitra (124), Zīle (39), Annika (299)
 11. Hermanis (189), Vilmārs (253)
 12. Jūlijs (217), Ainis (638)
 13. Egils (1511), Egils (619), Nauris (2168)
 14. Strauja (7), Gudrīte (6)
 15. Aelīta (491), Gastons (58)
 16. Mintauts (51), Alfs (47), Bernadeta (55)
 17. Rūdolfs (2363), Viviāna (112), Rūdis (265)
 Populārākie: Anita un Rūdolfs.

Ar odziņu

Laura Jānsone, veikala *Saldo* vadītāja:

– Esot gribējuši man dot vārdu Dana, bet mamma nav piekritusi. Gribējuši latvisku un stipru, tādēļ izdomājuši, ka Laura būs īstais. Bet, kad tas jau iedots, sapratu, ka nav pareizā izvēle. Paskatījusies kalendārā, ka tas ir divas dienas pirms manas dzimšanas dienas. Bērniībā nebiju īsti priecīga, ka tikai vienu dāvanu uz abiem svētkiem saņēmu, bet nu tam nav nozīmes. Kurš atceras, atnāk uz vārdadienu, pasvinam. Pēc divām dienām rīkoju dzimšanas dienas ballīti. Vārds man ļoti patīk un šķiet piemērots. Cik pazīstu citas Lauras, visas šķiet raksturā līdzīgas – aktīvas un optimistiskas. Gan jau arī no vārda mazliet iespaidojas raksturs. Mammai vienmēr esmu bijusi Sīkā. Varbūt tāpēc, ka esmu jaunākā meita, vai smalkā auguma dēļ. Drauga meita nevarēja manu vārdu izrunāt un sauca par Raulu. Bet citi sauc vārdā, nekā to nepārveidojot un nesaīsinot. Tas ir skanīgs – burts r kā odziņa tajā spēcīgi izskan.

JOKI

– Hallo, vai šis ir šaubu pilno cilvēku klubs?
 – It kā jā.
 .....
 – Kā iet?
 – Lieliski!
 – Ko dari?
 – Meloju.
 .....
 – Es būšu dienas otrajā pusē.
 – Bet tagad ir dienas otrā pusē!
 – Tad es būšu trešajā.

LIELDIENU GALDAM

Nezāles? Nē, gards pesto!

Liieldienu laikā latvietis vienmēr ir klājis bagātīgu svētku galdu. Arī tagad būs gan tradicionālie ēdieni, gan kaut kas tāds, kas ierastajai ēdmaņai būs kā lieliska piešprice. Kāda? To Kurzemniekam stāsta Latvijā labi zināmais pavārs Ēriks Dreibants.

KO SALASĪT

„Es ieteikšu pavasara nezāļu pesto. Šo mērci var izmantot pie ikviena ēdiena – makaroniem, svaigiem dārzeņiem, biežpiena, šašlika utt. Kur vien sirds kāro! Pat uz Liieldienu olām! Kur nu vēl uz baltmaizes, kas uzkarsēta uz grila!

Kas tajā ir? Viss, ko tagad dabā var atrast: gārša, jaunās nātru un pieneņu lapiņas, pelašķi, gaiļbiksītes, skābenes. Piesaulītē viss jau sācis augt, un ir īstais mirklis šīs dabas veltes ievākt, kamēr nav pāraugušas un ir aptuveni piecus centimetrus garas, jo, ja lapiņas kļūst garākas, tās kļūst sīkstas.”

KĀ PAGATAVOT

„Vispirms kārtīgi nomazgājam, lai nepaliek smiltis, ar salvetēm vai kā citādi nosusinām. Ņem divas kārtīgas riekšavas un liek blenderī. Klāt lej aptuveni 100 mililitru eļļas, vislabāk nerafinēto olīveļļu, un blendē. Kad sāk veidoties viendabīga masa, jāskatās, vai eļļu nevajag pieliet vēl, ja zaļumi kārtīgi nesasmalcinās. Pieber vienu vai divas ēdamkarotes sarīvēta cietā siera, aptuveni tikpat lazdu riekstu. Pievieno no puses citrona izspiestu sulu, tējkarotes galu cukura, sāli un turpina blendēt. Ja dārzā ir lakši, jo savvaļā tos plūkt ir aizliegts, tad šie savvaļas loki būs lieliska piedeva, savukārt cukuru un sāli

var aizstāt ar cidoniju sulu vai sīrupu. Masai jābūt samērā biežai.”

KĀDAM ĒDIENAM DERĒS?

„Kad viss samalies, pesto liek burciņās. Labums ir tāds, ka to var ilgi glabāt ledusskapī vai arī sasaldēt. Šāda piedeva ļoti garšo bērniem. Es savējiem to lieku pie spageti. Pāris ēdamkaršu mērces, nedaudz sviesta, visu samaisa ar makaroniem un ceļ galdā. Ja kādam garšo svaigais kazas siers, pesto var smērēt uz tā. Es zinu, ka daudzi mājās mēdz ik pa brīdī pagatavot lavašu. Arī tad tā būs teicama piedeva pie pildījuma, kurā nereti ir šķiņķis.”

Alberta Dintera teksts un foto

DIEVKALPOJUMI

Lūgs attālināti, bet vienoti

Liieldienu sagaidīšana šogad notiek virtuāli – ikviens var noskatīties un noklausīties dievkalpojumus, svētbrižus, sprediķus un lūgšanas savas konfesijas vai draudzes mājaslapā, feisbukā un citur.

No šodienas, Zaļās ceturtdienas, 15.00 līdz 10. aprīļa jeb Lielās piektdienas 15.00 notiks Latvijas tautas kopīgā lūgšana, kurā 24 stundas piedalīsies katoļu, luterāņu, metodistu, baptistu, septītās dienas adventistu, pareizticīgo baznīcu garīdznieki un draudžu pārstāvji no visiem vēsturiskajiem novadiem un ārvalstīm. Katrs ir aicināts lūgt savās mājās un izvēlēties savu lūgšanu laiku, reģistrējot to šādā vietnē: <http://ejuz.lv/lugsimvienoti>.

Sonedēļ ik dienu varēja vērot sprediķi Kuldīgas Sv. Katrīnas baznīcas mācītāja Viestura Pirro kontā feisbukā, kā arī mājaslapā www.kuldigas.lvb.lv. Iepriekš sazinoties, notiek grēksūdzes, bet individuālus aizlūgumus var sūtīt ar īsziņu uz tālr. 22328282. Kuldīgas Sv. Annas baznīcas mācītāja Mārtiņa Burkes-Burkevica vadītos svētbrižus var skatīties draudzes kontā feisbukā. Abu mūsu luterisko baznīcu Zaļās ceturtdienas, Lielās piektdienas un Liieldienu dievkalpojums tiks ierakstīts un ievietots feisbukā. Kuldīgas Sv. Trīsvienības katoļu draudzes dievkalpojumu varēs meklēt vietnē: <http://ej.uz/kuldigaskatolis>.

Daina Tāfelberga

Autoveikalam pieprasījums aug

„Manu klientu loks epidēmijas laikā krietni paplašinājies,” secina autoveikala O.Z.I. īpašnieks Uģis Martinsens.

„Diezgan liela piesardzība tiek ievērota no visām pusēm. Man ir bijusi sirds operācija, es kā riska grupā ietilpstošais sevi sargāju, un arī pircēji laukos pirms manas atbraukšanas vairs nečupojas, lai papļāpātu, bet viens no otra stāv pa gabalu.”

U.Martinsens jau daudzus gadus ik dienu ar savu veikalu uz riteņiem izbrauc vairāk nekā 100 km maršrutu pa Kuldīgas novadu. Sarunātajā laikā viņu gaida gan pagastu centros, gan vientuļās mājās. Pēdējās nedēļās klientu kļuvis vairāk, jo vietējie labāk iepērkas klāt piebraukušajā veikalā nekā dodas uz pilsētu.

„Visi esam kļuvuši ļoti piesardzīgi. Esmu uzlicis stiklu, lai norobežotu sevi no pircējiem, regulāri dezinficēju virsmas,” stāsta Uģis. „Basu iedzīvotāji jau no pirmās ārkārtējās situācijas dienas piesargājas īpaši apzinīgi – pie autoveikala nāk tikai pa vienam. Tirdzniecība iet lēnāk, jo cilvēki nestāv bariņā. Kad viens aiziet, tad tikai nāk klāt nākamais. Šajā laikā nāk daudzi vietējie, kuri agrāk

te neiepirkās. Arī no ārzemēm cilvēki ir atbraukuši, un viņi pašizolējas. Piezvana man, pasaka, ko vajag. Es salieku maisiņā, pievedu pie mājām. Naudiņu man pārskaita. Tiekam galā. Vienā brīdī apjuku, cik daudz preču pasūtīt, jo cilvēki pirka vairāk. Bet laukos jau pieraduši veidot uzkrājumu vismaz nedēļai uz priekšu. Ir bijusi pieredze, ka var saplīst mašīna vai cita ķibeļa gadīties un autoveikals var arī neatbraukt.

Pagastu pārvaldēm, sociālajiem darbiniekiem esmu sacījis, ka varu piegādāt preces tiem, kuri ir pa ceļam manā maršrutā un negrib iet ārā no mājām. Ir zvanījuši ļoti daudzi no citiem Latvijas reģioniem – interesējušies, vai nevaru aizbraukt. Nevaru. Bet Kuldīgas novadā, arī pilsētā tālākās vietās varu piegādāt, ja cilvēks zvana un lūdz. Ja būs vajadzība, varu pastrādāt arī brīvdienās vai kādu stundu ilgāk darbdiēnās.

Tagad jābūt izpalīdzīgiem. Mums visiem ir svarīgi, lai vīruss neizplatās. Labāk cilvēkam pievest klāt, ja

Snēpeles pagastā autoveikalā iepērkas Imants Goža.

viņam bail saslimt vai ir jāizolējas. Ja Kuldīgas pusē vajag, var zvanīt pa telefonu 25499884.”

Jolanta Hercenberga
 Uģa Martinsena arhīva foto